

העולם הזה

רחוב גליקסון 3, תל-אביב, 1970/26785.
ת. ד. 136. מוטל למברקים: "עולמפרט".
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
ההפצה: דוד טופל ובניו, תל-אביב.
המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

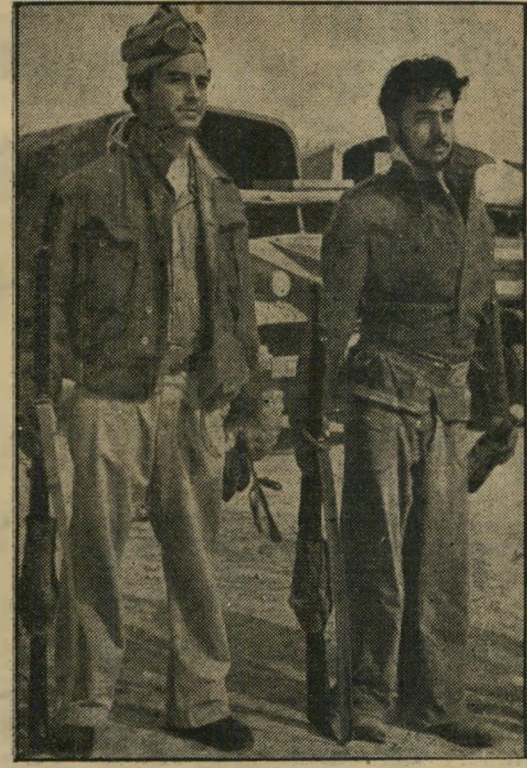
העורך הראשי:	עורך תכנית:
אורי אבנרי	כריש קשת
ראש המערכת:	כתב בכיר:
שלום כהן	אלי טבר
עורך משנה:	צלם המערכת:
רוב איתן	אריה שר
חברי המערכת:	
עורך תכנית:	
אחרון צור	
צלם המערכת:	
אריה שר	

מכתבים נועמים של אנשי ההגנה, שהצביעו בגאון על העובדה שהמדובר בתמ"ת (תת-מקלע-תוצרת) סטן, שכבר אז יוצר על-ידי ההגנה. אחרי שהוכיח הגיע לסימונו בא לפתע עוד מכתב קטן. איש אצל אלמוני, שחתם בשם "אליס", הודיע שהכל טעו: היה זה זקאק תת-מקלע שמיסר, ושק הצנחנים הגרמני הוא צדק. אותו "אליס" צירף רשימה למדור הדיוריים, בו הודיע שהוא אוהב את "מפקדי האמצים" ואת "שירי הארץ ומחולותיה".

★ ★ ★

אחרי שיקול גוסף, פסלנו את הבדיחות של תש"ח, שהופיעו תחת הכותרת "עולמנו

כשעברו חברי המערכת בחודשים האחרונים על ארכיון התמונות של העולם הזה של שני בחורים העומדים בקומה זקופה, בבאטל-דרסים מרופטים (ראה תמונה). כי אופן שיגורית קראו את הכתוב על גב התמונה. כעבור רגע פרצו בצחוק רועם. אישה-מערכת של או רשם על הגב את הכותרת שהתכוון להדפיס מתחת לתמונה בעתון. היא היתה פאתטית מאד. "הסתכלו בבנים אלה", כתב, "עלינו לזכור אותם היטב!" ואמנם, היה משהו בפני שני הבחורים המזוינים, שסימל היתב את ההחלטה הנחושה של אותם ימים קודרים.

ליד הכותרת רשם העורך כמה הוראות לעובדי הציני קוגרפיה, שהיו צריכים לעי שות את הגלופה מן ה"תמונה". "להוציא בהחלט את הבקבוק שבירי הבחורים!" פקד בתוקף. כי לרוע המזל הח" ויק הבחור הימני בקבוק של קוניאק בידו.

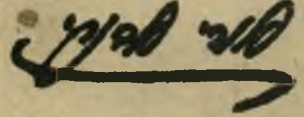
לגבי הצעירים של אז, אני שי כובעיה-הגרב, לא היתה כל חתירה בין עמידה חילוית גאה לבין החזקת בקבוק משקה. להיפך, שני הדברים השלימו זה את זה יפה. יותר קוניאק, יותר רוח חילוית. אולם לדעת העורך היתה משום חתירה בין ה"שניים. לכן הופיעה התמונה בעתון, כשכולה אומרת קור ממיות וכוננות — ללא בקי.

★ ★ ★

היה זה רק אחד הקור-יונים הרבים בהם נתקלנו, עת הכינונו את הגליון ה"אחרון, החגיגי, של העולם הזה. עברנו על מאה הגליונות של השנתיים המכריזות קראנו את החומר, עיינו בתמונות. היתה זאת חתימה מעניינת מאד. כי איש מבין חברי המערכת הנוכחית לא עסק או בשבועון זה. החלק הקשיש יותר (בני 27 ומעלה) עסק בעסקי המלחמה, ורק לעתים רחוקות נתגלגלו גליונות עתונים לגבעות גבעות או להרי הראל. הצעירים יותר היו פשוט צעירים מדי.

בעוד שאנחנו חיינו רק האובייקטים של חומר העתון (מלבד החתום משה, שלח מפעם לפעם רשימה אחת שיר מן הדרום) התחבטו העורכים דאז לפעמים בבעיות צבא-יות. למשל, כשהופיעה תמונה שהראתה פסע הראשונה אחרי 2000 שנה צעירה עב-ריה מחזיקה בגלוי בנשק המחתרת, ציין העורך בתמימות שזהו סובייט, או התת-הידוע ביותר בארץ. מיד הוצף במבול של

זו הקטן, ושוקנית לא היו קצרים יותר מוקני הלוחמים עצמם. שתי אופייניות: אומר יהודי: "אלפיים שנה חיכינו למדינה יהודית, וזקאק לי זה היה צריך לקרות!" ובבקר דויד בן-גוריון בבית-משוגעים, קראו כל החולים במקלה, לפי הוראות הרופאים: "יחי בן-גוריון!" רק איש אחד שתק. כששאלו ביגוי לפרש שתיקתה, השיב האיש: "אני לא משוגע. באתי היום לתקן את הברזים."

מכתבים

אמונת האיש האפור
אחת לעשור ארשה לעצמי להשתפר מעט, מאחר ובקורא מושבע לא הרביתי להטרידכם עד כה. לא התמתי שעתו כמנוני על העולם הזה, מאחר שגליונותיכם הראשונים הרגו זוני. נישתכם הנעזת מדי, לבעות המסתנים לפרש, לא נראתה לי. עוד טרי היה בזכרונם זכר חברי הרבים שנפלו וזכר מפעלי אני בחיי קרבי. אכן, אל שרשיה העסוקים של

הוא, מאחר שגליונותיכם הראשונים הרגו זוני. נישתכם הנעזת מדי, לבעות המסתנים לפרש, לא נראתה לי. עוד טרי היה בזכרונם זכר חברי הרבים שנפלו וזכר מפעלי אני בחיי קרבי. אכן, אל שרשיה העסוקים של

בכתבתכם על המחתחות בצערה (העולם הזה 1070), הרי מוכיח הדבר כי זאב יזכר טינסקי היה אמנם נביא. כבר בתחילת ה"מאה העשרים" ידע ז'בוטינסקי, כי תחייתה לנו בנות נח"ל. אחרת כיצד יכול היה הישר להופיע בפרו? המישתם?"
עמנואל פרת, אילת
כתב מעריב באילת צודק. אולם בכתבה לא נאמר כי הישר חובר במיוחד עבור בנות הנח"ל, אלא כי הושר במיוחד להן.
הללי הזקן
זה ידמה במקצת למשה רבנו בלי עורת המאפר, בכתבה על הסרטת בן חור (העולם הזה 1072). הוא במקרה סבי. כתבתם יששמו הללי בעוד ששמו הוא הללי. טעות מעין זו סילפה את דמותו של משה רבנו. אגב, כפי שזו לו הפעם השנייה בחייו בה הוא רואה את עצמו לא דרך ראי, התרגש למדי את תמונתו בעתון. "עכשיו אינך יכול להיגר שאלו לי מקום בהיסטוריה", אמר לי בבת הצחק האופינית לו.
יצחק הללי, ירושלים

בתור אחד האנשים שהיה גם הוא, כמו כתבתם, ניצב בתמונה ההיסטורית שצולמה עבור הסרט בחור, אינני יכול להסכים לדעתכם כי האישת בכשלו ההיסטורי נעוצה בהתנהגות הקהל. הקהל היה דואק ממושבע ונכון למלא כל מה שיאמרו לו. אולם החזיון אותו הרבה שעות בישט עד שיבאו המסרטים, וגם אחר כך קשה היה להבין מה בעצם רוצים מאיתנו. ראיתי כבר כמה פרטים עם תמונות המוניות, ומהסכיון שרשיתי לי אני סבור שהבמאי התרשם בעבודתו, כי השבם שיש להם ענין עשחנים מסצוניים. יעקב נויסנוב, ירושלים

כל הכבוד לנסיונו המקצועי של הקורא ניי טנוב. הוא מתבקש לשלוח את כתובתו המלאה, כדי שהבמאי ההוליוודי יבוא אליו להשתלמות.

הטרמפ עזרה ביוקר
כתובת על מכתבו של רב"ם ריינר (הער' 1071) על ענין הטרמפים, הנני להי עיר: לצערי, ולצעד רבים כמנוני, אינני יכול לאסוף חיללים בכבישים, בגלל סיבה אחת ויחידה — והיא: שאין לי ביטוח מיוחד לטרמפיסטים. עד כמה שאני זוכר ניתן לענין זה ביטוח גם בעתונכם, כשאחד הקצינים התנצל בפני הטרמפיסטים שלו שלא יוכל לאספם בעתיד, בגלל אותה סיבה. אחרי שגורע לו שבהנתן סכומים שלקחה עמה פרמפיסטים נרשע לשלם לה מיצויים כשי אורעה לה תאונה. ידועים לי עוד מקרים שטרמפיסטים הגישו את הנחה למשפט, וקיבלו פיצויים בלפני לירות. לפתרון הבעיה הייתי מציע להיילם לר-רוש מהממונים עליות לסדר ביטוח אוטומטי לכל אנשי הצבא הנעים בכבישים. רק אז היו יכולים לקנות שרוב רובו של צבור הנחנים היה נעצר כדי לאספם. עד אז נשאר לי רק לבקש את סליחתם.
בעל מכונת 5154, חיפה

המושג הקבוע
אני יכול להבין את עמרון חופש הביטוי בעתונכם, אבל הריב בין רותי ולילי נלילי חורג גם מנבולות אלה. אם שתי הנבירות, הללו רוצות לתלוש אחת לשניה את ה"שיר, יעשו זאת במחילה מכבודו על מצע אחר. מלבד דפי העולם הזה.

דויד שינמן, חיפה

... גבירותי, לפעם כבוד האיש, הפסיקו! נורמה בלוי, ירושלים

... ובאיוה נימוס הן נועצות סביבים אחת בנב השניה ממש תענוג. אליהו ניר, יפו

אני בהחלט מצער בעצתו של הקורא אביה (העולם הזה 1072), אשר יעל לעד שירבין קצת חוממה ותבונה בשתי הנבירות, לעירי כמה מכות במקום טושבו הקבוע. ואם מצפוני של העורך הנכבד אינו משה לרדת כל כך נמור, הריני מוכן להתעלות לפיסנת ההתנדות.
ירוחם שליין, חיפה

עילם הדממה והמתח
אלוהים אדירים! איך עש. לחדרי משק גדות (העולם הזה 1071) עיבש לראות כרט, בערב אותו יום חספו הפגזה כה קשה, כאילו לא היה דבר?
יצחק שמואלי, תל-אביב
לוא היה הקורא שמואלי נתון גם הוא בהפגזה כה רועשת, היה מוצא נוחס בסרט כמו עולם הדממה שהוצג בגדות. התפאלתי לקרוא את המודעה המשוונה, אשר כביכול תלו חברי משק גדות ובה הם מבקשים מהילדים לקרוא את ההגרה לאס. עד כמה שידוע לי אין עדיין בנדות ילדים המפגלים לקרוא את ההגרה.
משה עמרם, צפת
מרב מתיחות החליף הכתב את גדות ב"חזולתא".

תקוות השיפטים
תצפיתכם על הפילוג בשורות יטופסי ה"כדורסל" (העולם הזה 1070) התאמתה עוד לפני פרסומה. באסיפה סגורה של אנדרון הוחלט לדווש אסונגומיה ארגונית, כדי לה-מע מלחיות יוהמים להתרועעות בין עסקני הפועל ומכבי בתל-אביב. שיגור שני ה"שופטים" לקורס השופטים הבינלאומי היה רק הקש ששבר את גב הנמל. גם השערוריות להן התנבאם, כבר ארעו. איננו שמחים בעבודות אלה ומקוים שבמהרה נוכל לשוב ולשרת בלאמנות, כפי שעשינו בעבר, את קבוצות הכדורסל מתלמדת עד ברעם.
ה. אלעד, קרית-חיים
העולם הזה מצטרף לתקוותי של הקורא אלעד, מזכיר איגוד שופטי הכדורסל במחוז הצפון.

היה זה עשור שמח. כל מי שרצה לשמוח — שמח. ורוב רובם של אזרחי ישראל רצו בכך בלב שלם. כמו בכל חג, השמחה היתה תלויה בכל איש עצמו. אם היה לכו פתוח ונפשו מוכנה ושוקקה — חרי שנהנה, אפילו עמר רק מזן הצד והסתכל ברוקרים. ואם לא הרגיש האיש מראש שמחה אמר תית בליבו — לא עזרו לו כל כמות הבידור, המוצלחות והכלתי מוצלחות.

לא היו סצינות של השתוללות המונית, כאשר אלפים מאכרים את מעצורי חיוסיו, כאשר נופלות כל המחיצות ועם שלם הופך לאיש אחד. כך קרה בארץ רק פעם אחת — בליל ה-30 בנובמבר, 1947.

אולם היו מקרים בלתיספורים של גילויי ידידות ומוביל, כאשר יצי רן כמה צעירים בעלייוזמה מעגי לים של ריקוד ברחובות, או כאשר עוררו חיילים במעשיהקונרס שלם חיוך כללי. התיירים נבלעו כי המולה הכללית. לעתים נגרפו קשרי שים במעגלי ילדים, זכו קשישות

עשור שמח

לנשיקות של מלחים עליוזים. בעם שאין בו שתיה המונית של משי קאות משכרים, במעט ואי אפשר להגיע ליותר מזה.

האופטימיסטים קיוו למיבצע כי ביר, מהפכני, משהו שלא היה עוד דוגמתו בארץ ובעולם. הפסימיסטים חששו כי כל תכונת העשור, שחצוצרות התעמולה של וייסגאל הרעישו סביבה זמן כה רב מראש, תתפוצץ כבועת בורית.

גם רואי השחורות וגם רואי הי וורודות נתברו. חג העשור היה כמו כל ימרהעצמאות שקדמו לו, ללא תוספות מהפכניות, רק מאורי גן יותר. ועדתהעשור שכחה את מגדליה הפורחים, בהם ניפנפה כי משך חורשים לעיני הציבור, אך את התוכניות הפשוטות, בהן טיפס לה ברצינות, היא העבירה כחצלי חה ניכרת. היו אלה בעיקר חבי מות בערים, הזיקוקיךדינור והתז מורות החיות במרכזים.

אך במרכז הגיהעשור שוב עמד הצבא. המיפגנים שלו ברמתגן, והמיצעד הגדול בירושלים, משכו אליהם את ההמונים, כשם שעשו קודמיהם בשנים האחרונות. לגבי הרוב המכריע של האזרחים, הי צבא עודנו הסמל האמיתי של הי עצמאות. תותחיו, שריוניו, תרגיי ליו — אפילו כשהם מאורגנים כי צורה תיאטרונית — מושכים יותר מכל דבר במדינה.

היה זה אופייני כי אותם האלי פים שתלו מחוץ לבתיהם את תמונות ראשי המדינה — כמו איי קונין רוסיים בימים עברו — כללו בשלישיה הקדושה שלהם את הי רמטכ"ל החדש, בצד הנשיא ר ראשיהממשלה. יותר מכל משורר, אישיות או אישירות, מסמל החייל הראשון במדינה את דמות העצי מאות בעיני ההמונים.

בלבם של מאות האלפים ייחרת יומהעשור כיום יפה, פשוט ועליו הפסקתניופש קטנה בחייהשיגרי רה עמוסיהיאגות.

צהלה בירושלים

מיצעד צנוע, ללא אפפתות, ריתק רבע מיליון צופים צוהלים ונלהבים מכנפי הארץ

יכול לסרב, הוא יורד לרחוב.

★ ★ ★

09:00: מסלול המצעד

ה תנועה במסלול נפסקת, אין מעבר יותר. הכל כבר מוכן לתחילת המצעד בעוד שש שעות. מעל גג החליל ילד משוער מם לשפוך מים על הצופים הראשונים שבאו לתפוס מקום. גברת זילברשטוק, תגיד לבן שלך שיפסיק לשפוך מים, או שאני עולה ועושה ממנו ששליק? הילד צוחק בהנאה, האם רודפת אחריו. לפתע הוא צץ בחלון אחר, שופך שוב מים: "הי חבר, בוא נראה איך עושים ששליק!"

★ ★ ★

10:00: מסלול המצעד

כ סאות, ספות, ארגונים, קרשים וח' כ ביות. הכל נגרר החוצה. כעל קיוסק

צעיר רוקד בהתלהבות. יוכבד לוי בת 18 אינה מכירה את סמל חיל הים, חברה לריקוד. היא הגיעה לירושלים רק בתחילת הערב. באה לראות את אחיה, טירון בחיל הים הצועד במצעד הגדול. מכוננית נקיון של העיריה עוברת ברחוב. אין לה שום סנטימנטים: היא מנקה את הרחובות לקראת המצעד, עוברת ליד הרוק' דים ושוטפת גם אותם בסילון מים קרים. המעגל מתפור. אי אפשר לרקוד רטובים. יוכבד לוי הולכת לישון אצל דודתה. "מגור חן לרקוד טגנו בבוקר, אבל זה היה טוב". היא מאחלת בוקר טוב לאיש הים הרטוב.

★ ★ ★

07:00: גן העיר.

א לברט פישון קם משנתו, רוחץ את ידיו בממטרות הגן. "במושב שלי הייתי

לישון עליו, אך הכל היה תפוס. הוא ירד העירה, רקד, שר ובא שנית. אולי יצליח עכשיו למצוא מקום לישון? אך הספסלים עדיין תפוסים. למשה אין כבר כוח. הוא מהסס רגע, אזור עוז, וניגש לזוג צעיר שהיה חבוק על ספסל. "בחייכם, אולי תתנו ללכת לישון", הוא מתחנן. הווג מפנה את המקום.

★ ★ ★

03:55: רחוב בן יהודה

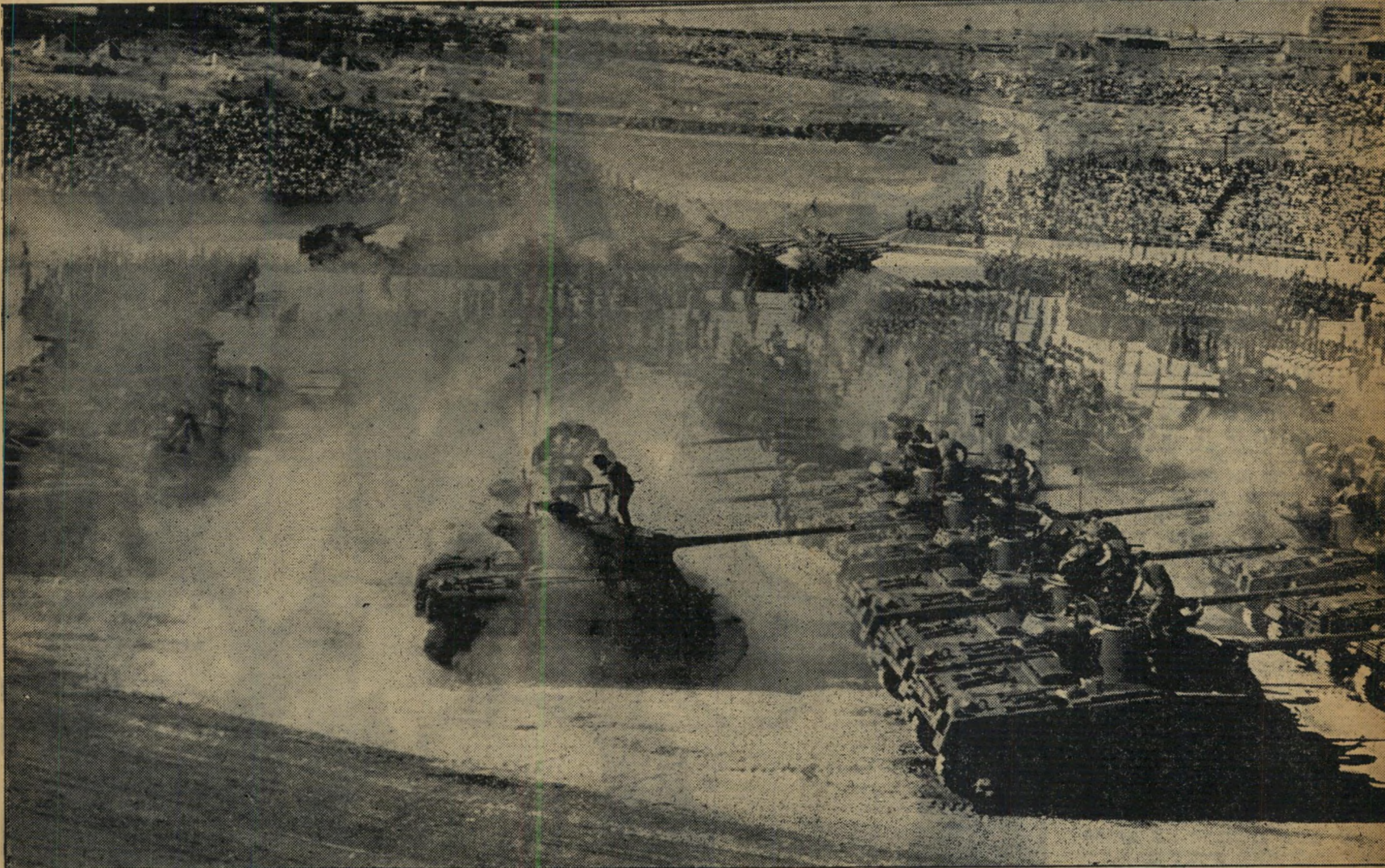
מ ער קפה פינת נחום צורה רמקול מר סיקה לריקודים. מעגל ענקי של רקדנים, שאין להם היכן ללון, מסתובב בחד-גוניות משעממת. שני גברים עושים פוזות בריקוד רוקנרול סוער, הקהל מתפוצץ מצחוק. המנגינה מתחלפת. "בואי נרקוד קצת חלס קיי סרה, קיי זהירע", מומין סמל חיל הים

ל מרות פיזור המיפגנים והחגיגות על פני כל הארץ, התרכזו בכירה ביום העצמאות רבע מיליון אורחים.

את סיפור היממה הזאת על אי רועיה השונים מתארים כתבי "ה עולם הזה" בירושלים:

חצות: רחוב יפו

צ פיפות שיא. הולכים על רגלי אחרים. עשרות זורמים מקרית האוניברסיטה, בה נערך זבח כבש, אל מרכזי הבידור. על מרפסת בית-הקנים עומד משה חזניציה. לפני עשר דקות כובד אורות הבית, אך חזניציה לא יכול היה להירדם. במשך כל היום ענד על דש מעילו את שש המדליות שהוענקו לו בצבא הרוסי. עכשיו הצמידן לפיזימה. הזקן בן ה-80 אינו מתלהב ממצעד הצבא, שערך חזרה ביום הקודם. "אצלנו

ברחוב יפו העמיד כמה ארגונים על המדרכה, השכיר את המקומות לצופים. חצי לירה ארגו. את המקום האחרון מכר זה עתה. בשלוש לירות.

בכל פינה פנויה צצה סוכה למשקאות. כל גוזל כשר. האחרים חם ויבש, הגרונות ניחרים. הסימטה מאחורי קולנוע ציון הפכה מעין מונטה-קארלו ועירה. גלגלי הרולסה מסתובבים במרץ. "הגרלה, מי רוצה? עוד שלושה מספרים! עוד מספר אחד ואני מת-חיל!" שוטרים מסתובבים ליד דוכני ההג' רלות, אך אינם מפריעים. אחד אפילו קמה מספר. הוא זכה בבקבוק יין.

★ ★ ★

11:00: מפקדת המצעד

ה טלפונים אינם חדרים לצלצל. ה' אדם העמוס ביותר במפקדה הוא אלוף-משנה מתתיהו פלד, מפקד מחוז ירושלים. הגבר המוצק אינו מסטיק להתרוצץ.

עכשיו כבר הולך לעבוד, הוא מעיר לשכנו, והולך לתפוס מקום למצעד.

★ ★ ★

08:00: בית ההסתדרות הישן

ע יור רגע יעשו לו משפט לינץ! "השומר הזקן מנסה להדוף את זרם האנשים, המבקש לפרוץ פנימה בכוח, לצי לות על הגג. יש חוטי חשמל על הגג, זה מסוכן, אפשר למות", מתחנן הזקן. איש אינו מקשיב. השומר נוסל שרשרת בר-זל, מכה על ידיהם של המתפרצים. רק או נפסקת ההתפרצות. השומר סוגר את שער הבניין על מנעול.

משה צדוק, לבוש בהידור רב, אינו מחתר. על צינורות הביוב טיפס לגג, כמעט ונפל. לפתע נשאר תלוי באויר. עשרות צעירים עומדים על הכביש, מוכנים לתופסו. אך צדוק ניצל. השומר תופס אותו מל-מעלה, מעלה אותו לגג. ואחרי שהציל את חייו, ביקש ממנו שוב לרדת. צדוק אינו

חיילת נח"ל ביישנית. "לא כל כך רע, מ' בכלל אני רוקדת רק צירקסיה כפולה", מ' שיבה החיילת ומסתלקת.

★ ★ ★

04:30: באר אורינט

י צחק חתומה מומין בקבוק יין אדום עתיק, לוגם אותו בשתי לגימות ארו-כות ונרדם על השולחן. "אדוני, בבקשה לשלם, אנחנו כבר סוגרים". חתומה עונה בכעס: "אני משלם רק בבוקר. אחרי ש-אגמור לישון". למלצר אין פנאי לחוש-הומור. הוא כבר עובד יומיים בלי שינה. "אתה משלם, או שאני מביא משטרה!" חתומה איבד את חושי-ההומור.

★ ★ ★

05:10: רחוב בן יהודה

ה מקום היחיד בו מרגישים עוד את היום העצמאות הוא פינת נחום. הטנגו, לאור השחר העולה, סנטימנטלי מאד. זוג

ברוסיה, היו הולכים במצעד בטורים של 40 חיילים. כאן הולכים תשעה-תשעה. גם כן חוכמה..."

★ ★ ★

01:00: כיכר ציון

א יזה חוצפה! עושים מכל המדינה הקטנה שלנו קברט אחד גדול, מת-כעס חיה גורן, לידת ירושלים בת ה-18. חיה אינה מבינה איך אפשר לרקוד ריקודים סאלוניים בחג הלאומי. הגננת חניכת השומר הצעיר חשבה שכל התגיגות יהיו בעלות אופי שונה. "יש תיירים ואנשי חוץ, ואפשר לנצל את זה לגדוניה הגונה. אבל ככה?" הגדוניה לא הלכה לאיבוד. תוך רבע שעה התלכשה חיה על צעיר תל-אביבי, והשניים הלכו לרקוד ריקודים עממיים לא בכיכר הראשית.

★ ★ ★

03:00: גן העיר

מ שה צייק חזר מסיבוב שני. הוא היה מה לפני שעתיד, חיפש ספסל כדי

החזרה של אתמול לא השביעה רצון. טנק נתקע באמצע הדרך, לא חולץ במהירות הדרושה. "מה יקרה אם הרמקולים לא יפעלו, מה אם כניסה תיחסם עלידי קהל?" שואל מישהו. "נוכל רק להתפלל!" משיב פלד ומחייג מספר טלפון.

★ ★ ★

13.00: הר הצל

שורה ארוכה של קברים לבנים. מולם גוש שחור של דמויות דוממות. הם עמדו ושחקו. שתיקה זועקת למרומים. יעקב כהן בוכה חרישית. לפני עשר שנים באו לביתו חברים לנשק של בנו, אמרו בהצדקות: "גימי איננו."

להורים שכולים ישנה לפחות מזכרת אחת מיקריהם: השם החרוט על המצבה. ליעקב כהן לא היתה אפילו מזכרת דלה זו. את בנו לא מצא. אך האב לא ויתר. בקצה חלקת הקברים עומד קבר בודד. "אלמוני. נפל בקרב על הקסטל" אומרת המצבה. יעקב כהן נופל על הקבר, מתייפח בבכי. ואז, בתנועות עיקשות, הוא חורט במפתח ביתו את מספרו הצבאי של גימי על המצבה. שהרי אי אפשר שכן יעלם ככה, ללא כל סימן. האב מניח זר פרחים על הקבר המאומץ, ומתרחק.

בפינה עומד זוג קשישים. האב לובש את כובע הגרב של בנו שנהרג בקסטל, ובדיו זר פרחים. האם מחזיקה בידה הרועדת תמונה דהויה של בנה היחיד. הווג מטפס בקושי בין שדרות הקברים. חלקת חללי הקסטל. הישישים נופלים על קבר בנם. על המצבה כתוב: "אלמוני. נפל בקרב על הקסטל". מתחת חרוט בשריטות מפתח מספר צבאי.

★ ★ ★

14.30: איצטדיון הקריה

מורדות הנבעות מסביב לאיצטדיון הפכו ים של אנשים, לבושים בכל צבעי הקשת. בעלי זכות הכניסה לאיצטדיון מיהרו לתפוס את מקומותיהם, עוד בשעות הצהריים. עתה כבר ערוכות כל היחידות על המגרש. במרכז נח לו גוש פלדה: הטנקים.

קצין צנחנים נשבר בחום הגדול ונפל מתעלה. איש לא ניגש אליו. מאחור, באחת השורות, נראה רובה גוסף מתמוטט. עוד אחד. הטכס מתחיל. לקול מנגינת התזמורת מופיעה מכונית הנשיא, מלווה משמר פרשי משטרה. "שרק הכל ידפוק, שרק לא יהיה פנצ'ר!" מתפלל בלבו מתי פלד.

★ ★ ★

16.00: מחנה יהודה

משפחת חמדי הינה בעלת מול. בניה לנו בלילה על המורד שליד משטרת מחנה יהודה, הקימו בבוקר אוהל, ועתה פנויים הם לשבת בצל ולמחוא כפיים. מר חוק מופיעים טורי הבייפים, נושאי נסי יחידות צה"ל. אמה חמדי תוקעת אצבע ל־פיה ופורצת ביללת אושר.

מרחוק נשמע רעם מתקרב. הטנקים. הם נעים בצמדים, חורשים בגלגליהם את כביש האספלט. בצמד אחד חסר טנק. הוא נתקע בהתחלת המסלול, סירב לזוז למרות מאמצי הצוות. אך לפני שמכונית חילוץ הספיקה לחשו לעזרתה, חזרה מפלצת הפלדה הקפריזית ליתרונה, ועתה היא ממחרת להשיג את חברותיה.

השרמן הבודד דוהר במהירות במסלול ה־עזוב, כשהוא קוצר מחיאות כפיים סוערות. "תראה מה זה צ'יקאגו!" מגחך שריונאי, שנוצב על עמוד פרסומת, "שמעון השמן נוהג!"

★ ★ ★

16.30: רחבת הכנסת

וסף זכריה יושב בכסא קש, מצל על עצמו במטריה שחורה, ומחכה. הוא מחכה לרגע בו יעברו אנשי הנח"ל. בנו כבר הודיע לו שהוא צועד בשורה השישית. "בחיאת עיני, הנה הוא!" צועק הגבר ב־התרגשות, מבלי לשים לב לקריאות העומדים מאחוריו, אשר המטריה מסתירה מעיניהם את הצועדים.

"מוטקה, מוטקה!" מציצת תינוקת מעל ברכי אביה. מוטקה אינו עונה. הוא צועד זקוף בשורת אנשי חיל הים, לא מבט לצדדים — כפי שיאה למלח גאה הצועד ב־מיצעד העשור, חוץ מזה, עיניו נעוצות ב־עורפו של ההולך בתשיעה שלפניו — אחרת לא יוכל לשמור על מקומו בשורה.

שוחה עברית חבורת נוער הצטיידה ב־רעשנים, קיבלה בשאגות קרב כל יחידה. גם האשה הכורדית במרכז צירפה יללות־גיל.

קובעים אמריקאים יחידת חי"ר צועדת, חבושת החלק הפנימי העשוי פלסטיק, של קובעי פלדה אמריקאים. הברק הושג עלידי מריחה בסולר ובגריז.

ואופי שפס האדירים של רס"ר אדירי כבר תרם השנה את חלקו למבצע צעדת ארבעת הימים, בה פיקד על מחנה האהלים של הצעדה. הפעם הוא נשא נס חטיבתי.

יפוי שתי הצעירות החינניות הן מורות לעברית מבראזיל, שבאו ארצה להשתלמות. הדוחק הרב לא הפריע לשתיים, שהתישבו על המדרכה, בפתח בנין הכנסת. הן צולמו מבין רגליו הפסוקות של מ"צ.

נקודת ח"ן יחידת טירוניות ח"ן עוברת לפני ה־תזמורת הבנות, שאומנו עלידי ה־רס"רית מרים, התקשו בתחילה להסתגל למשקלו של העוזר.

רחש כנפיים אחרי שבועות של שפשוף מרוכז, שהתבטא בצעדה לסופה, קצרו פרוח"הטים תשואות. כובעיהם קושטו בסרס לבן, ועל כתפיהם התנוססו כתפות אפורות מיוחדות.

נחל זורם
שניים מתוך 800 אנשי הנח"ל, שהדגישו הופעת התעמלות מרהיבה ברובים ובמגלים.

מייגון

דמעות אמהות, זעקות

בחדרת אשתו וקבוצת תיירים מאוסטרליה הסתובב הירש פלוק בין המצבות וביקש הסברים מי טמן כאן? היכן נפל זה? מדוע בחלק מהקברים יש רק מצבות עץ קטנות? הסבירו לו. הירש פלוק נראה מוועזע. "אתם צריכים להביא הנה כל תייד, לפני שהוא יוצא לבקר בארץ", אמר.

הטקס נגמר. הירש פלוק יצא לסייר בארץ. הנכבדים נעלמו. ההורים התפזרו יותר לאט. ליד קברו של יהושע סגל, ליד תל-אביב שנפל בהיותו בן 21, נשארה שרועה אם לבושת-שחורים וסירבה לקום. האב, בעל פנים צמוקים ובלתי-מגולחים, ניסה להקימה לבסוף הרים אותה בכוח, כשהיא מושיטה עדיין זרועות אל הקבר. באיטיות הוציא את אשתו צפורה אל מחוץ לשורת הקברים, השעין אותה אל עץ. היא המשיכה לבכות. הבעל התבונן לרגע באשתו, חזר אל קבר בנו, נישק את אבן המצבה נשיקה ארוכה, וחזר להוביל את אשתו החוצה.

רוב ההורים כבר יצאו. רק בודדים נשאו ארו עז ליד הקברים. בתוך חלקה שתי רוקנה נשארה אשה אחת יושבת. המצבה שלפניה סיפרה סיפור קצר: "שלום טיש" לה. בן יוכבד וחיים, ליד תל-אביב, נפל בקרב לטרון, י"ז אייר תש"ה, בן 18 בנפלו. האם יושבה בשקט, מחתה מדי פעם דמעה מעיניה האדומות. היא המשיכה לשבת שעה ארוכה, עד שאחרוני ההורים כבר יצאו. לבסוף קמה ממושבה, נעצה מבט אחרון בקבר בנה, והלכה. לא החוצה. היא החלה לצעוד בין שורות הקברים, כמצביא הסוקר את שורות חייליו. מדי פעם נעצרה ליד מצבה, קראה את הכתוב עליה והמשיכה

ה עיר הבשה חג. רחובות אפורים קרנו לפתע בשלל צבעים. בתים משעממים חייכו מבקד לעטרת דגלונים וירק. שיירות של ילדיגן השתרכו ברחובות, בעקבות גני נותיהם, כשהם לבושים לבן, מגופפים כי ידיהם בדגלוני המדינה ושרים: "אנו אוהבים אותך מולדת / בשמחה בשיר ובעמל".

היא עמדה בצד. לבושה לא היה שחורים. גם פניה לא היו עטיפי יגון. הם פשוט היו קפואים. ליד תחנת האוטובוס הנוסע לבית הקברות בנחלת-יצחק, עמדה בשמלה אפורה, לראשה צעיף משי שחור ובידה צרור קטן של פרחים. אמנון ותמר.

האוטובוס הגיע. הוא היה גדוש נשים אפורות, בפנים קפואים. הן החזיקו זריר פרחים קטנים, לא יקרים: צפרנים חתירות, פרחי אלמח, דליות קטנות. הכרטיסן צעק: "להיכנס פנימה!" והן נדחקו עוד יותר לתוך האוטובוס. סביבן עמדו אבות בחליפות חג וחבושי מגבעות. אחיות לבושות שחורים ומרכיכות משקפים כהים, בנים שרבו זה עם זה. צעקו ולא הבינו. אולם במרכז ניצבו הן — האמהות. שיער מלבין, קומה שחוחה, רגליים בצקות, וביד זר פרחים קטן. אחרוני העומדים בתור נדחפו אל פתח האוטובוס. זרי הפרחים הסתככו.

★ ★ ★ המיסדר השקט

ב בית-הקברות בנחלת-יצחק, היו ערוי כים הקברים הצנועים. שורות ארוכות ארוכות של מצבות שיש שטוחות, 25 מצבות בשורה. לפני כל מצבה חלקת ירק קטנה. עלי עשב ופרח של חבצלת השרון — חלקה צבאית של הללי מלחמת העצמאות. כמו במסדר היו ערוכים הקברים. על המצבה סמלו של צה"ל וכתובת קצרה: אלכ" סדר רוסטשטיין, בן רוזה ומיכאל, נולד בגרמניה, עלה בשנת תרצ"ד, נפל במילוי תפקידו, י"ט אדר א' תש"ה, בן 35 בנפלו. זה ליד זה חצובים הקברים: ישראל (איסקה) צ'כוביץ, בן דבורה וגוליה, נולד בליטא, נפל בקרב עלייד בית-החרושת ה' יוצק, בן 20. אנוסל פרלשטיין, נולד בפולניה, נפל בקרב בתיים, בן 52 בנפלו. יהודה סיני גולה, נפל בקרב עלייד סלמה, בן 16 בנפלו. מש ענק של שיש.

ההורים עמדו גם הם במסדר. כל אם, אב, אחות או רעיה תפסו מקום לפני קבר חללם. הם הניחו את זרי הפרחים על המצבות, תקעו דגלונים קטנים באדמת ה' קבר, ישבו על ספי המצבות שמאחוריהם, ובכו חרישית. אלמנה מודקת השתטחה על קבר בעלה וצעקה: "סוב למות בעד ה' מולדת... השריפה עמוקה אי-אפשר לכבות איתה לא במים ולא בדמעות".

הנכבדים השמיצו ברמקול כמה מילים נר- גשות, חזן קרא תפילה. אך ההורים לא זוי מעט קברות בניהם. הם נעצו עינים כי מצבות, חלקם עדר בגור עץ את האדמה המוריקה שלפני הקבר.

★ ★ ★ שריש ירדות חור

מ סדר הקברים היה מלא; כל שורה מלאה וישרה. לא כן מסדר ההורים: לא לכל מצבה היתה אם שתבכה עליה. לא לכל מצבה היה אב שיעדור בכפיו את אד- מתה. אף לא לכל מצבה היה שם. על אחדות פשוט נכתב: אלמוני, נפל בקרב ליד נגבה, י"א תמוז תש"ה, תנצב"ה.

לפתע הופיעו בריצה שלוש ילדות קטנות. הן לבשו חצאיות כחולות וחולצות לבנות, ובידיהן היה זר גדול ועגול, מלא צפרנים ושישנים. מרים מוצא (6) עשירה הררי (9) ורבקה כהן (10), תלמידות בית-הספר הבו- נים שבשכונת בצרון, קלעו את הזר כמו ידיהן. לא היה להן קרוב או מודע בחלקה הצבאית של הללי תש"ה.

השלוש עברו בין השורות הארוכות, ולא ידעו היכן להניח את הזר. כמה הורים פנו אליהן: "שימו את הזר כאן", הצביעו על קבר בנס. הילדות הקטנות מיהרו לרוץ הלאה. בקצה אחת השורות עמד קבר בודד. הוא היה מטופח ככל השאר; רק לא היו עליו פרחים, לא אבנים ולא אמהות בוכות. שלוש הילדות הקטנות הניחו את הזר על הקבר הבודד, ומיהרו לרוץ החוצה.

★ ★ ★ האם וחברי בנה

ב שדרה המפרידה בין שני צידי ה' חלקה הצבאית עמד הירש פלוק, ממוש- קי, נמור-קומה ושמנמן. הוא היה לבוש בחליפה חומה, מצלמה יקרה השתרבה מעל כתפו. פלוק, סוחר טקסטיל ממלבורן ש' באוסטרליה, יליד ורשה שבפולין, ביקר כי פעם הראשונה בארץ.

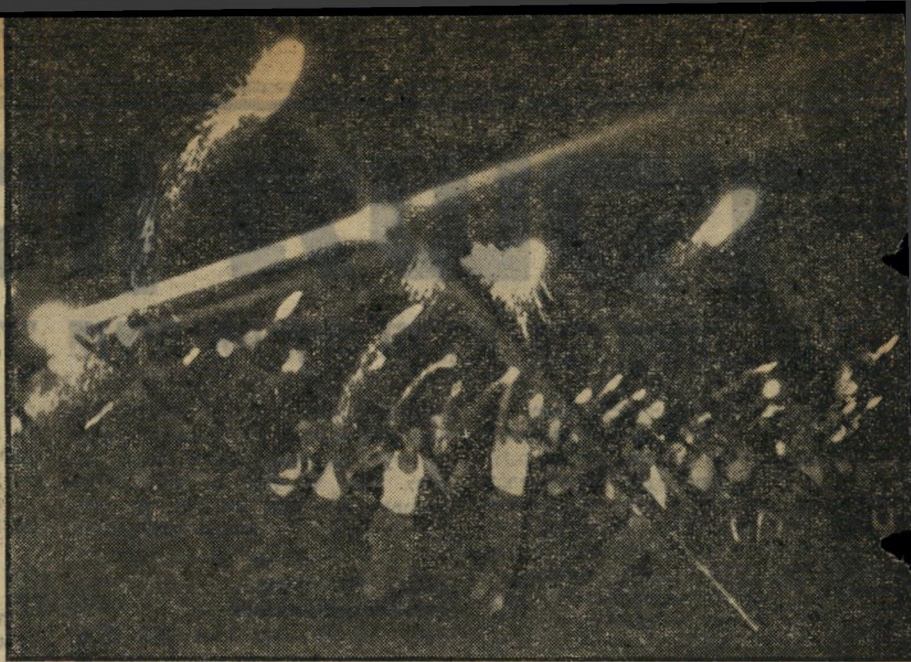
בוכות על אחד הקברים, קברו של הבן שנפל לפני עשר שנים. מדי שנה הן עולות לקבר המטופח בבית-הקברות בנחלת-יצחק.

אם ורעיה

חייל צה"ל של תשי"ח מדגל נסקו לכבוד חייל צה"ל של תש"ה, שעה שחוא עצמו שיחק בחיילים בשכונה. ברקע: אמהות שכולות.

חבר לנשק

סול קורה הספורט הצבאי הישן והמקובל ביותר, הוא התעמלות הקורות. אולם במפגן הלילי של צה"ל באיצטדיון רמת-גן הפכו קורות ההתעמלות, בטיסם ההופעה, ללפידים בוערים, אשר נעו בחשיכה כדמויות חיות, השאירו רושם כביר.

לשמה

קרב ומיפגן ראווה ציינו את טרב העשור

לצעד, כאילו רצתה להכיר את החברה בתוכה שוכב בנה בן הייתה.

★ ★ ★

כאשר לא נותר עוד איש, התפרץ נער צעיר דרך שער בית-הקברות. בסנדלים, מכנסי חאקי קצרים, חולצה וכיפה סרוגה לראשו, רץ קדימה. על חזהו נעוצה היתה סיכת אות הקוממיות, על רקע שחור.

מאיר ברמן (15) מרמת-גן חיפש את קבר אביו. הוא התרוצץ בין השורות, ניסה להי זכר באיוו שורה נמצא הקבר. לבסוף מצא אותו. "מנחם ברמן, נולד בלסביה, עלה בשנת תרצ"ב, נפל בטירה בטי תמוז תש"ח. בן 39 בנפלו." לא היה חקוק שם שהיתה לו אשה ובן בן 5. מאיר ברמן ישב מול קבר אביו והתנשם. הוא לא בכה. הוא רק ישב והתבונן במצבה — כל שנשאר מאביו. ברחובות יצאו ההמונים לחנוג.

★ ★ ★

"קחו קוניאק!"
באיצטדיון רמת-גן ציפו 40 אלף איש לתחילת המפגן של צה"ל. ילד שי אבד להוריו בחשיכה החלקית עמד במעבר ובכה בקול: "אמהילה! אמהילה!" חבורה של צעירים אספה אותו אליה. "תן לו קוניאק! שיתחמם ויפסיק לצכות," הציע אחד. מהעבר השני של האיצטדיון ציפו שלושת אלפים איש נוספים לתחילת המפגן. הם מתחו את מדיהם, הבריקו בפעם האחרונה את נעליהם. כמה מאות חיילות, בכותנות ומכנסים קצרים לבנים, רעדו אף הן מקור.

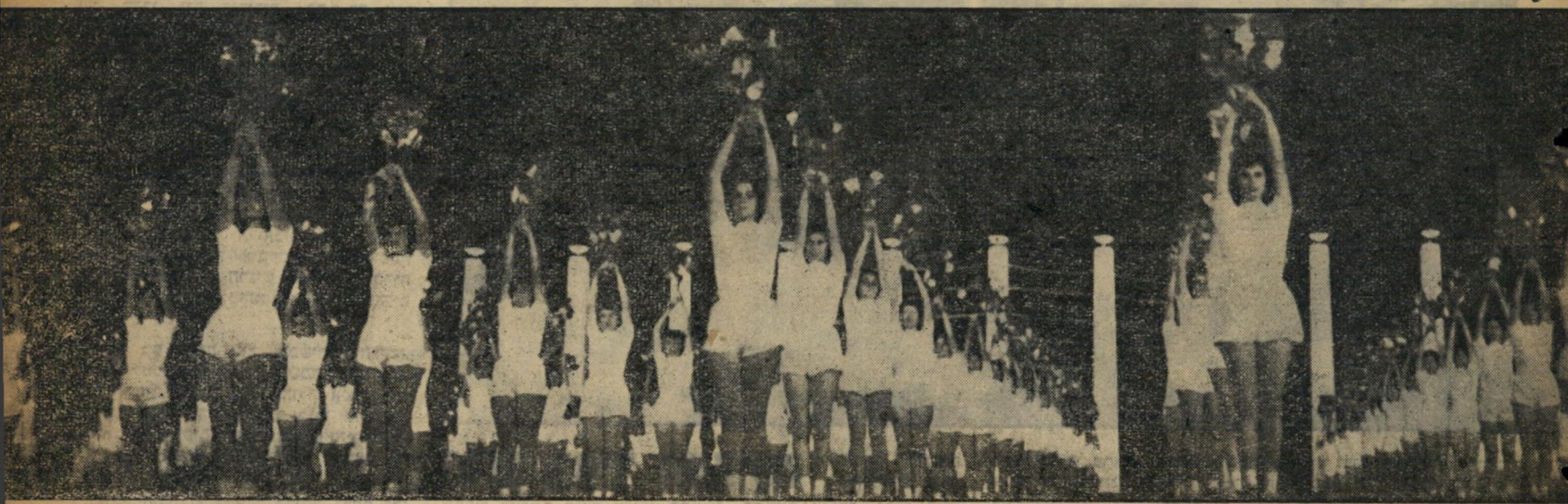
נכול'אין

היה זה רק חלק אחד של מיפגן צה"ל, שי כלל גם התעמלות של נערות נושאות פרי חיס (למטה) שיצרו בגופן את המספר 10 (ימין), התחרות תותחנים (למעלה) שהעבירו קנה תותח מטיפוס נאפוליאוניצ'יק בחבלים.

שמונת לפידי הענק ניצתו בזה אחר זה, התזמורת פתחה בנגינת שיר-לכת, והמגרש הוצף באור לקדם את פני המצעד הקטן של נושאי הדגלים והחיילות של חילות צה"ל חי שונים. לפתע לא היה עוד קר לאיש. "קחו קוניאק," הציעה קבוצת הצעירים לשכניה, הילד שטרם מצא את אמו כבר השתק.

יוסף ידון נתן ברמקול הסברים לפתרחש על המגרש. אך איש כמעט לא הקשיב. על המגרש התחלפו בזו אחר זו ההופעות. מל מעלה נראו החיילות בלבן, שהחזיקו פרחים בידיהן, כגן גוי מתנועע. החיילים חשופי החזה קצרו קריאות השתתפות בצערי: "מס כנים, יקבלו דלקת ריאות."

"די כבר! מספיק לירות כל הזמן," התחנן הילד שאיבד את אימו, התיירים מחאו כף. "כמו בקרקס," התפעלו, "איזה בחורים לנו!" ההופעות היו מרהיבות. אולם למרות שי חימום את הקהל הן נשארו קרירות; חסר היה בהן הקשר לקהל. רק בסיום, כשי מאות החיילים מחזיקי הלפידים עלו על הי מגרש ובפיהם שיר הכיתה האלמונית, זו משהו לא רק בעיני הקהל אלא גם בלבן. "יעל שיר לכיתה אלמונית," שרו רבבות הצופים עם החיילים. אתמול היו הם בני הכיתה האלמונית. היום אלה המופיעים על המגרש. מחר יהיה זה הילד שאיבד את אמו.

הלגיון מעשיה

צלם „העולם הזה“ מנציח את יחית הלגיון על חומות העיר

אם יישמש מידי המכשיר היקר? כי מיד מתחת לחלון, השתרע שטח ההפקר בין מדינת ישראל וממלכת הירדן ההאשמית. נזכרתי במאורע מעצב דומה, שאירע לנזירה צנועה באותו מקום. הנזירה פתחה בשעה בלתי מוצלחת את פיה, ושיניה התותבות צנחו אל בין שתי מדינות עוינות. לענין היו הדים בינלאומיים, והנזירה יצאה בשן ועין. תחת חסות משקיפי האו"ם יצאה כיתה סירים לשטח, לחפש את השניים. לגיונרים וחילים ישראלים עקבו אחר החיפוש ב" אהדה רבה, כשליבם מלא צער על הנזירה המסכנה, שלא יכלה לאכול.

★ ★ ★

במשוואי אבן

ט יפסתי חזרה מהחלון, כל עוד מצלמתי ביד, הייתי מרוצה מאד מן הצילום. אולם בכל זאת, לא נוף אורחי של העיר העתיקה באתי לצלם. מה שחיפשתי היו אנשי הלגיון, העוקבים אחרי מיצעד צה"ל.

מכיוון שאינני מכיר את ירושלים די הצורך, ביקשתי מאחת הבחורות שתסביר לי היכן המקום שהלגיונרים נוהגים לידות ממנו אבנים על תושבי הצד הישראלי. ממרחק שאפשר לידות אבן, אפשר גם לצלם תמונה טובה. הבחורות התחילו להסביר. אחת מהן ליחתני לבסוף למקום.

היא הביאה אותי לרחוב ממילא. במרחק מטרים אחדים מהתנועה ההומה חסמו את הרחוב קירות מגן מבטון, שנשאו כריות רב" לשוניות „סכנה! גבול לפניך! הלגיון עינו פקוחה (או משהו כזה)!" דרך חריצים בקיר רות העפתי מבט לעבר ה"סכנה! גבול לפניך!" לבי חדל מלפעום. בדיוק ממולי התנשאו קירות בטון, ומעליהם עמדות של שקי חול. הבטתי ישר לעיניו של לגיונר. אפשר היה לפגוע בו באבן.

★ ★ ★

תירגול בעיסת מפטיק

ל היכנס או לא להיכנס? זאת היתה השאלה. ראיתי כמה ילדים עוברים את

אולם היה זה רחוק ממה שביקשתי. מסיפורים ששמעתי ידעתי, כי מכניסית נוסר דאם אפשר לראות בבירור את העיר העתיקה. אולם גם ידעתי כי אסור לצלם משם. אך מה אינו אסור לצלם עתונות? צעדתי לעבר הכניסה.

★ ★ ★

שיניה של נזירה

גם כאן שררה אורה של עיר רפאים ויושנה. השער הגדול היה פתוח לרחחה, הן שומם לחלוטין. אפילו בתוך הבנין עצ" מי לא מצאתי נפש חיה. צילצלתי — מתוך תקנה שבכל זאת ימצא איזה נזיר או כימר שיראה לי את הדרך לשמים, או לכל הפחות לגג. לשוא. גם הנזירים הלכו כנראה לחיות במיצעד.

עליתי לבדי במדרגות העץ, עד לקומה ה" שניה. שם ניצבה דלת נעולה וחסומה. פניתי לפרוודור הארז, מתוך תקנה שאוכל להיכנס לאחד החדרים, ולצלם מבעד לחלון. אך גם בחדרים לא היה איש. המצב ניצל על-ידי שתי בחירות יפות, אשר יצאו ב" רגע זה מתוך אחד החדרים.

מבעד לדלת הפתוחה יכולתי לראות חלון גדול ויפה, משקיף ישר אל ג'העדן האסור. הבחירות הראו נכונות ראויה לשבח לעזור לי. אחת מהן אף התחזקה ברגלי הימנית, בשעה שרגלי השמאלית וחצי גופי העליון היו נטויים מחוץ לחלון. בידי אחזתי בקושי את הסלסקופ הארוך והכבד.

מתחתי במרחק כמה עשרות מעטות של מטרים, ראיתי את הכיכר הרחבה שליד שער שכם. כמונחת בכפי אנשים הלכו ב" רחוב, מוכר לימונד הציע את משקאותיו, מונית נעצרה והורידה שלושה נוסעים. אחד מהם פיהק, ואני ראיתי את שן הזהב שלו. כפינת רחוב צדדי, העולה לבית-קברות עזוב, עמד אוטובוס וחיכה לנוסעים. מבעד לסלסקופ ראיתי כל פרט בתוך האוטובוס. וכשהתניע הנהג את מכוניתו, כמעט והרמי תי יד לאחוזו בכתיף ולבקש ממנו שימתין מעט, עד שאגמור לצלם.

ואז עברה במוחי מחשבה נוראה: מה יקרה

דה: מחוגי השעון הראו כי השעה כבר תשע. ואילו המכונית המיוחדת, שהסיעה את צלמי העתונות במרכז ירושלים, יצאה לדרכה בשעה שבע בדיוק. גרוע מזה: ב" נקודת המוצא קיבל גם כל צלם את ה" תעודות וסרטי-הזיהוי, שיאפשרו לו להיכנס לאיצטדיון או לנוע במסלול המיצעד.

וכך, בשעה מאוחרת של הצהריים, מצא הצלם את עצמו בסימטאות העזובות של ירושלים. אל האיצטדיון אי-אפשר היה ל" היכנס. אל נקודות הראיה הטובות לאורך המסלול, לא נתנו ההמונים להגיע. הוא הת" יישב לרגע מול חומות העיר העתיקה וחשב על הסיפור שיצטרך לספר במערכת, כדי להסביר מדוע אין צילומים מהמיצעד. לפתע נדמה היה לו כי ראה תנועה מעל לחומת העיר העתיקה. לגיונרים.

★ ★ ★

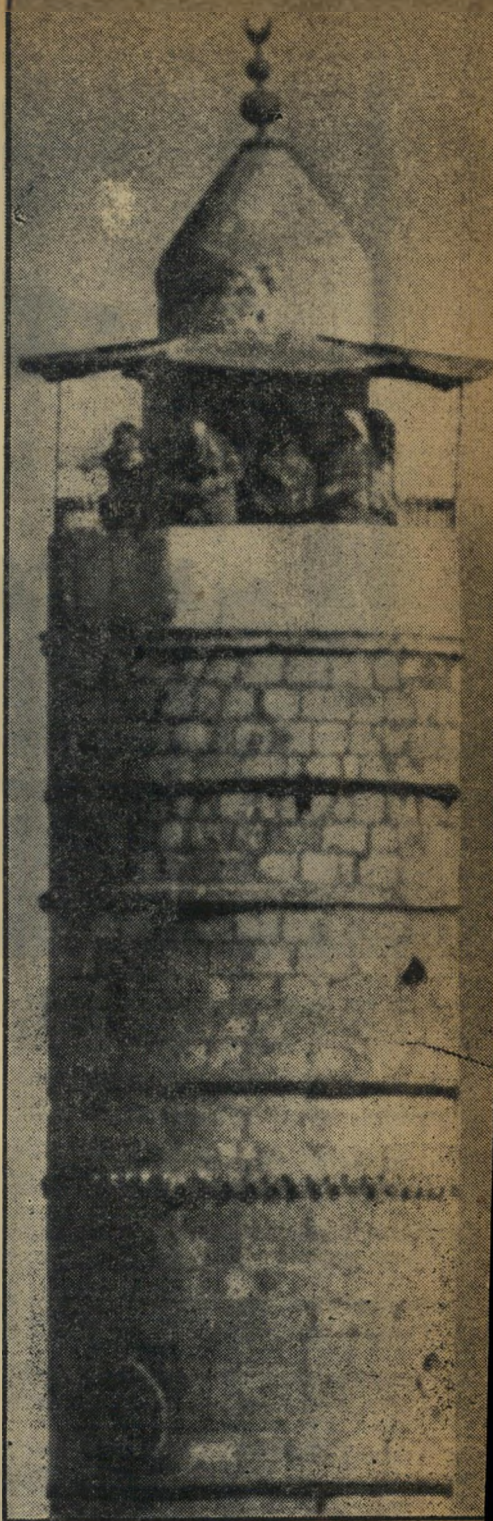
שני לגיונרים על הגג

רגע זה צפו ועלו לנגד עיניו כותרות העתונים של הימים האחרונים, אשר סיפרו על התנגדות הירדנים לעריכת מיצעד גדול בירושלים העברית, ועל שידולי ה" מעצמות שישראל תפחית ככל האפשר את הנשק והכוחות שישותפו במצעד. „מעניין לדעת מה עושה הלגיון היום“, היררה. ומ" היררה לפעולה.

מה שקרה לו מאותו רגע, מתאר אריה קרן בשימה זו:

מטרתי הראשונה היתה למצוא נקודת תצ" פית גבוהה, שממנה אוכל להשקיף לעבר העיר העתיקה. מכר, עובד קול ישראל שעבר במקרה ברחוב, ומיהר לעבודתו, הציע לי להצטרף אליו. „מהגג שלנו“, הבטיח, „תוכל לראות את כל העיר העתיקה“.

הגעתי, ראיתי, צילמתי. בעצם, לא היה הרבה לצלם. הבנין אמנם גבוה, אולם הוא רחוק במקצת מהחומות. גם בעזרת הטלס" קופ הגדול שלי הצלחתי רק בקושי למצוא עמדה מבוצרת, על גג אחד הבתים בעיר העתיקה. לצד העמדה, גלויים לגמרי, עמדו שני לגיונרים וחזו במצעד. לחצתי על ההדק.

המלך חוסיין ההאשמי ביקר ביום המיצעד בעיר העתיקה של ירושלים. כאשר צילם צלם העולם הזה תמונה זו של מגדל דוד, לא ידע כי ייתכן שהדמות השניה מימין עלולה להיות המלך.

ב רחובות הראשיים הצטופפו הר" בבבות. מיקצב התזמורת נבלע ברעש שרשרות הטאנקים. כל העיר ירושלים ו-150 אלף אורחיה היו מרוכזים במסלול הארוך. בשכונות וברחובות הצדדיים, שרר שקט של צהרי יום כיפורים. רק פה ושם נראתה דמות גלמודה, מסתובבת בין גושי האבן השוממים. ביניהם היה צלם, שנשא על צווארו חצי תריסר מצלמות משוכללות. הוא נראה עצוב. לא היה לו מה לצלם.

★ ★ ★

טביעה בים השמחה

היה זה אריה קרן, צלם מערכת העולם הזה. בלילה הקודם הוטל עליו לכסות את השמחה ברחובות תל-אביב. אחרי שעות אחדות של להיצה אובייקטיבית ומפוכחת על הדק המצלמות, הרגיש מבודד מן הרוח הכללית. הוא החל מקנא באנשים הצהולים והרוקדים מסביבו.

לרגע קט הניח את מכשיריו הצידה, וביקש לטבול בתוך ים השמחה הכללית. לצערו, היה זה ים בעל תחולה אלוהותית גבוהה. אפשר היה לטבוע בגלי הקוניאק שזרמו בכל מקום. הצלם הבלתי-זהיר טבע, ואך בנס ניצול על-ידי כמה ידידים ש" הביאוהו הביתה.

כאשר התעורר, למחרת בבוקר, נתקף חר-

נוטרי-דאם די פראנס, ורואים בבירור את בני העיר המסיילים ברחוב, אוטובוס המסתין לנוסעים, ושם תחנת דלק של חברת אסל. מ" ימין משתרעת חומת שער שכם. במרחק עשרות מטרים מן חגבול.

החיים קובעים כאן בשטח שטח

רחוב בעיר העתיקה

שהעיר החדשה הומה מרעש המיצעד. התמונה צולמה מבנין מנזר

צלם הלגיון

במרכזו של רחוב ממילא המבוחר שכב לגיונר זה מאחורי שקי חול, ובידו מצלמה. הוא התכוון לצלם, כנראה, את המיצעד של צה"ל, שנע לא הרחק ממנו. אך קשה להבין לשם מה בחר עמדת הצלום בלתי-

נוחה ונמוכה כזו. תמונה זו צולמה ללא עזרת הסלסקופ, ממרחק 20 מטרים בלבד ממקום הימצאו של החייל הירדני, כשצלם העולם הזה עומד גלוי לנגד עיניו של הלגיונר. אפשר להבחין בבירור בתג הלגיון על כומתתו של החייל הערבי אך סמלי יחידתו מוסתרים.

פף לעברי ברובהו. החלטתי לנתק את המגע.

★ ★ ★

המזכר חופיין במגדל

עתה כבר הרגשתי את עצמי עכבר חזית אמיתי. במקום לעזוב את שטח ההפקר, טיפסתי אל מעלה אחד הבתים הירוקים-למחצה, עד הגג. שם, מאחורי גל הריסות, הקמתי את החצובה הכבדה שלי והתכוננתי לכמה צילומים רציניים.

כמשך שעה ארוכה סקרתי את החומות. בדרך כלל אפשר לראות עליהן חיילים ומי טילים. הפעם הכל היה שקט ומתוח. איש לא טייל. רק בעמדות ישבו החיילים וצפו לעבר ירושלים העברית. הבחנתי בכירור כי לגיונרים היושבים ליד מכשירי קשר. מן הסתם מסרו תיאור שוטף של הרכב טור ה-

מצעד והתקדמותו. עברתי ממקום למקום, וצילמתי עמדות שונות: לגיונר מביט במשקפת, מעל למעקה של גג שטוח; אורח לבוש חולצה אדומה פרחונית — תייר אמריקאי שבא לחגוג את הצד השני של מטבע העשור? התרכזתי במיוחד על מגדל דויד. מתחת לכיפה החדה, על המרפסת העגולה הידועה, הבחנתי כי כמה דמויות. מאוחר יותר גודע לי כי הי' מלך חוסין היה אותו יום בעיר העתיקה, ואם כן יש להניח כי גם הוא בא לחזות במיצעד, ומיגדל דויד הוא נקודת תצפית מצויינת לכך. מי יודע? אולי פגעתי בבול, מבלי לדעת?

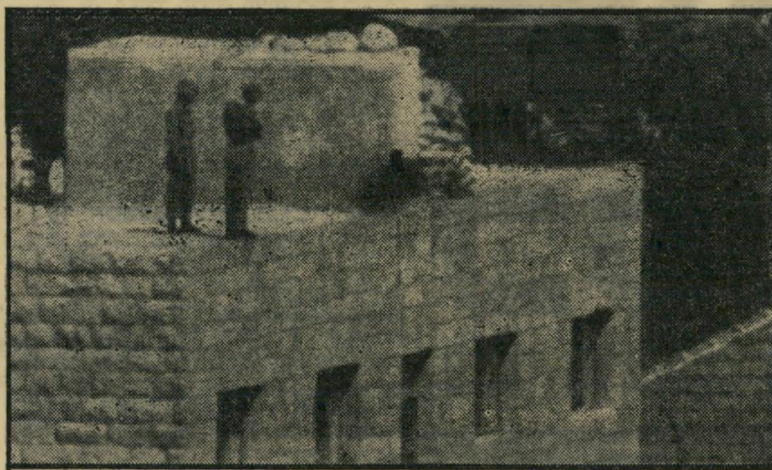
★ ★ ★

בעצם, אפור לצדם

קיפלת את מצלמתי וחזרתי ליש"ר. שם פגשתי שני שוטרים, שהשתחו' ממו לראות צלם עתונות בחלק שומם זה, הרחק מהמולת המיצעד. באדיבותם הי' רבה השאלו לי את משקפתם. "הבט שם", אמר לי אחד מהם, בהצביעו לעבר החומה, "יש שם בחורה".

התכוננתי במשקפת. ואמנם, שם, בדיוק באחת העמדות שצילמתי קודם לכן, עמדה בחורה אירופית, ליד לגיונר. "אני מוכרח לצלם את זה", הצהרתי, והתחלתי מתקדם שוב לעבר שטח ההפקר.

"אסור!" פסקו השוטרים, ועצרו בעדי. "זה מסוכן מדי".

עמדה על הגג

שני לגיונרים עומדים ליד פיל'בוקס, הבנוי על גג אחד הבתים בקירבת הגבול. במקום זה נראה ריכוז גדול של חיילי הלגיון שהיו במצב הכן. הלגיונרים לא הראו כל סימני עצבנות, נראו שלמים ביותר.

נקודת תצפית

לגיונר עוקב אחרי תנועות צה"ל בעיר החדשה, במרחק לא רב מהמיצעד, בעזרת משקפת'שדה. לידו עומד לגיונר שני ואזרח לבוש חולצה אדומה מקושטת בפרחים, כפי הנראה תייר סקרן שהצטרף לחיילים.

קירות המגן, בדרכם לביתם, בשטח ההפקר. ערכתי חשבון נפש קצר. אם אעבור, אמרתי לעצמי, קיימות שלוש אפשרויות: (1) שהי' לגיון הערבי לא יירה בי; (2) שהוא כן יירה בי; או (3) שיסתפק, לכבוד החג, בזריקת אבן.

במקרה הראשון, הייתי זוכה לצילומים הי' מיוחלים ומציל את היום. במקרה השני יכולי' תי לראות את אשתי האלמנה מתיפחת בבכי, על שנהרגתי מבלי שאפילו אחדש את ביטוח החיים שלי; והרצח מתנפח לתקרית-גבול אשר שוב תעמיד את העולם הזה במרכז שערורייה ציבורית. המקרה השלישי היה בלתי-נעים עוד יותר: קליעה טובה באבן היתה הורסת לי כמה מאות לירות של ציוד — ולך תגיש חשבון למלך חוסין.

לבסוף אמרתי לעצמי: אם ילדים יכולים לעבור את הקיר, אוכל לעשות זאת גם אני. הירדנים בודאי לא יעזו להתחיל בעסקים בדיוק ביום שכמה עשרות טנקים של צה"ל נותנים לי חיפוי עורפי. ליתר בטחון הוצאתי את חולצתי ממכנסי, עיקמתי את כובעי'המצ' חיה האדום שלי, תירגלתי תנועות של אדם הלועס מסטיק — גשמתי די עמוק, וצע' דתי קדימה.

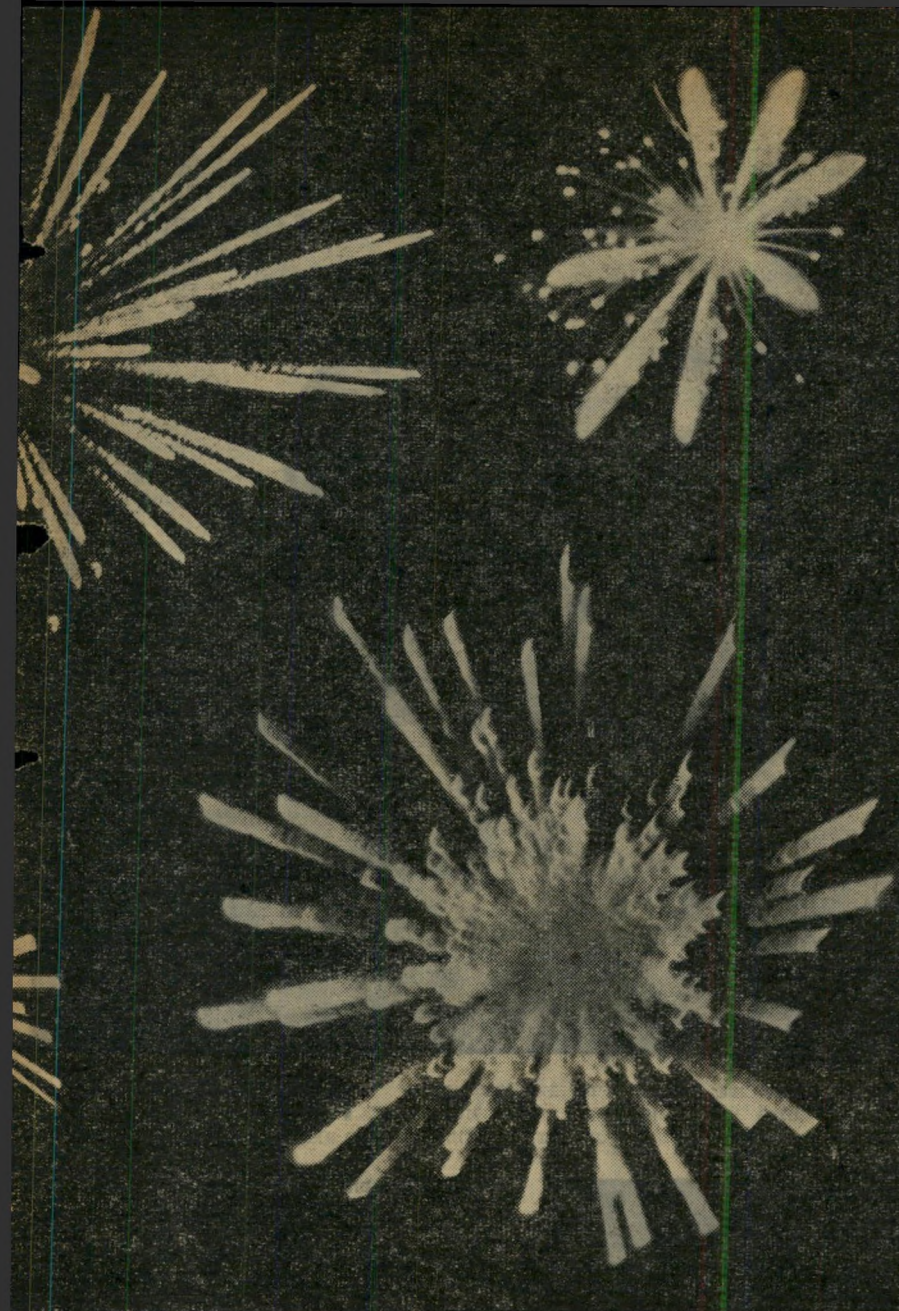
★ ★ ★

ידידי אחמד

במרחק עשרים מטר, מאחורי שי' קי-חול, שכב לגיונר אימתני, וכיחן אלי — מצלמה! הוא לחץ על ההדק, הרים את ראשו ועשה לי תנועה להסתלק. נבזות! לו מותר ולי אסור? צעקתי לעברו: "אמריקאן טוריסט!"

כנראה גנם שם פירסמו מודעות עם חרו' זים "הסבר פניך לתייר / ורכשת ידי, יא' אבו כיר". על כל פנים, כשכיונתי אליו את מצלמתי, לא התנגד. להיפך, הוא התרומם מעט, ושוב צילם אותי. הוא צילם אותי, אני צילמתי אותו. הוא צילם אותי, אני צילמתי אותו. בקיצור, זה היה יכול להימשך עד היום. שני חובבי צילום כאלה לא נפגשו מזמן!

אך אחמד שלי — או שמא מותר לי כבר לקרוא לו ידי — לא היה הלגיונר היחיד שהופקד על חומות ירושלים. מאחורי קיר הבטון התרומם במלוא קומתו, על חומת הי' עיר העתיקה, לגיונר אחר. הוא עשה תנועות מורחיות בלתי-ידדותיות. במלים אחרות: גי'

כל העיר

לאור הדיקטון, למשמע התזמורת, צהלו

הבה נצא במחול"

"הבה נצא במחול"
המריצו האחראים על הבמות את
המהמנים שנהיו לקרית השמחה,
ישי ריקוד בוצרים / ישי ריקוד יוצרים / ישי ריקוד

נוצרים / ויש ריקון
— / זוגות זוגות
השכיחים בריסודי ה

בני המדינה

ילדים בני שמונה וחמש חוגגים את חג העצמאות, בפשטות מובנת ושיגרתית, כמו את חג הפסח, ראש־השנה וחג הביכורים.

ה וּכְרַת צְהוּבָה עֲבָדִים עֲמָהּ ה' שְׁבוּעַ בְּמִכְז חֲנִינֹת יוֹם הָעֲצֵמָה ה' עֲשִׂירִי בְּמִשְׁדְּרֵי עֲרִירֹת וּמוֹעֲצוֹת מְקוּמוֹת, בְּמִתְנוּת צָבָא, מִתְנַלּוֹת תִּאֲסְרוּנֵי וּמוֹכִירֵי קִיבּוּצִים, נִקְרָא הַחוּבֹרֶת כְּעִין רַב. "שְׁבוּעַ הָעֲצֵמָה" וּכְמוֹת הַכִּידּוּר בְּלֵל הָעֲצֵמָה", "אַחֲרִית הַיְּתָה הַכּוֹתֶרֶת שֶׁל תִּנָּךְ הָעֲשׂוֹר. "אַחֲרִית מִטָּה: יַעֲקֹב אֲנֹכִי".

בתיאוריה, בה התרכזו 150 אנשים מתוך 200 שהופיעו בכל רחבי הארץ. פרט לכמה אנשים מנגינים, מחיללי מנחות ומורי מקהלות, התרכזו עצמם שני המבצעים הגדולים. בארבע הצומות עמדו שניים: הבמאי גרשון פלוסקין והמארגן יעקוב אנומן, לשעבר מנכ"ל קבוצת הראל של השומר הצעיר, והיום ראש מחלקת המפגשים של ועדת העשור העולמית.

בערות שני סלונים, שתי מזכירות, עשרה נגנים, עשרות מארגני-משנה ומאות עובדים אחרים, שלטו השנים על מבצע-ענק. המטרה: לשמח ולהרקיז עיר שלמה. ואכן, "כל העיר רוקדת", דחתו ריכוזי הקהל נשעים אחרי התחלת המבצע. "סוף-סוף", נשמו אנשיו ופולטיקניו לרווחה.

על המבצע הגדול ופרטיו הקטנים, מדווחים כתבי "העולם הזה":

מחפשים להקה ★ ★ ★

איפה להקת הפועל? טלפונים
טרטרו. מזכירות צעק. מארגנים ארגון.
הגנים נהגו, אמנים התאמנו וגדויעים הדליקו
לפידים בצבצ. מזורו. הכל דפק באותו
קצב — הכל מלבד להקת הפועל. איפה
להקת הפועל? צעק יעקלה אנמון. איפה
נאמת להקת הפועל? חזר אחריו גרשון
פלוטסקין בהדושה. איפה לעזאזל להקת ה-
פועל? התרגז צפין הרכב עכו. נו, איפה
להקת הפועל? ציחה טלפוניסטים.

נאנח
ענקלה וחייך לגרשון פלוטסקין. "הם הפ'
סידור", הסכים גרשון. "נורא חבל", אישר
עכו וסיכם את הוויכוח.

שוב הסלפון: "הקת אילון מסרבת לזוז, הדיע אלמוני. "מסרבת?" שאל יעקלה. "למה?" ניסה עכו לברר. "הם רוצים טכני במקום הטנדר ששלחנו להם," הסביר הקול האלמוני. "טכני?" תהה עכו, "למה לא? שלח להם רכבת, אבל שינויו כבר, לכל הרוחות," נקת אילון זזה לכל הרוחות.

יום חולדת למדינה

אף פעם לא היה לי קהל כזה," הת-
גאה אלכסנדר יהלומי, כשהוא סוקר
את ים הראשים בכיכר מלכי ישראל וסופג
נרוש שהיועץ אליו מאתת המרפסות. "אם היה
כל אחד משילד עלי ברוש אחד, הייתי זקוק
לשבוועים כדי לאסוף אותם."

רגע אחד היו השמיים חשוכים וברגע ה' שני טבלו באוקינוס של זיקוקין. זיקוקין בצורת כוכבים, ירח פשוט, ירח מלאכותי, ירח עם כלב, ערפדים, עקרבים, מרבה רג' ירח. נחש ארסי, שילי החלב, אבקת חלב, טפטפות שלג בלילה. חמל שוכול.

על חבמה לצד יורי הזיקוקין, ניגנה שליש
תזמורת מכבי אש, בקצב הזיקוקין. את ה'
קצב נתן משה ליבוז'ץ הגיטני. "חלטורה,
זו חלטורה," הסביר בחלק היחיד של גומן

זה על זה

מעל. כתפי אביו, צו-
פה ילד בן ארבע אל
ית למולדת, הוא שר.

שניים-שניים

יצאו הזוגות ב־
מחול. המאר־
י של תזמורות.

ולא ע"י

11

העם

שבע יפול צדיק

„כי שבע יפול צדיק וקם, ור' שעים יכשלו ברע...“ (משלי, כ"ד)

גיבור השבוע היה קצין חיל-הצנחנים. במיסוד הירושלמי, שהיה מרכז תגיות ה' עשור, צנח ארצה מתעלה, קורבן נוסף ל' שרב העז. כהרף עין קם על רגליו, ניקה את מדיו, התייצב שוב בראש יחידתו. כעבור כמה דקות צנח הצנחן שוב, קם שוב ללא עזרה. אחרי שהתעלה כמה פעמים וקם כל פעם מחדש, כאותו צדיק של ספר מש' ל', מצא דרך להחזיק מעמד: הוא נשען על חילי שעמד מאחוריו, מבלי שאיש מן ה' חוגגים ירגיש בכך.

אותו צדיק אלמוני היה רק אחד מני רבים, שהפגינו השבוע מרץ אתלטי וכוח: החלטה. הרוקדים בחוצות הערים, המתעמלים במינסים הרמת-גנים, הצועדים בחוצות ירושלים — כולם עמלו למען החג.

אולם המינס הספורטאי העיקרי של ה' שבוע היה אחר. הוא לבש צורה של מרוץ. גדולי המדינה בעבר ובהווה התחרו ביניהם על כתר האליפות. כל אחד רצה להקדים את חברו ולהגיע ראשון אל היעד — ספרי ההיסטוריה.

בשבועות האחרונים כבר נערכו כמה מי-רוצים מוקדמים. אולם השבוע היתה זאת תחרות כללית. כמעט כל גדולי המדינה כיסו עצמם על גבי עמודים של נייר-עזון, כדי להוכיח שתרומתם שלהם ושל חסידיהם היתה המכרעת. ועל כולם עלה, כמובן, ראש-הממשלה עצמו, שהפקיע את אחד הסכסס העיקריים של השבוע (ראה להלן) כדי להוכיח להיסטוריה שהוא לבדו ראה את הנולד והנהיג את העם כמו ידיו לקראת הצנחן.

היה משהו נאיבי במידוך זה. ההיסטוריה אוהבת צדיקים, אך אי אפשר להובילה בזרז עות מסצדיקים. היא לא תשאב את השי-ראתה ממאמרים ומנאומים מפובריקים למענה, אלא ממעמקי השכל הישר של יחידים בלתי ספורים. היא תפסול דבריה-התרבות והבי-רקות-פרסומת. הגיבור שלה יהיה האדם העברי האלמוני, שהקים את המדינה וקיים אותה — בדמ, בועה, בצנע ובשקט. דמותו תודקר מעמודי הספר — כאשר אחרון ה' מאמרים וקריאות היחיאני יחלפו עם הרוח.

העשור

האיש שצדק תמיד

אנגלי אלמוני בשם סר רנברט מסגרייב, יפהייה של ריבנס, משפחה מן הגטו ועוד כמה דמויות-שמן מכל התמונות והאמצות הסתכלו מתוך מסגרותיהן בפניו המזדקנות של ד"ר תיאודור ארצל, שפלשו אל הקיר המרכזי של אולם המוזיאון. מתחתם נת-פסו בהדרגה הכסאות, שמילאו בצפיפות קפדנית את כל האולם הקטן. הטכס החגיגי ביותר של תגיות-העשור, שיחזור ישיבת הייסוד של המדינה, עמד להתחיל.

רשימת המוזמנים היתה מוגבלת מאוד: משתתפי הישיבה ההיסטורית עצמם, חברי הכנסת הנוכחית, מפקדי החטיבות הלוחמות של צה"ל בימי תש"ח, פקידים בכירים. כאשר התמלאו שורות הכסאות החומים, בלטה לעין רק עובדה אחת: מה עצום המרחק בין צמרת המדינה, או הויום, לבין האנשים שיסדו את המדינה באמת: לוחמי תש"ח.

רק פעם אחת עברה רוח רעננה באולם. כמה גברים צעירים, בעלי חלוצות לבנות והליכה מרושלת, הופיעו בדלת. היו אלה המפקדים האגדתיים של תש"ח: שמעון (גבעתי), אבידן, יוספלה (הראל), סבני קין, מולה (יפתח) כהן, וחבריהם.

כשהחלו משוחחים ביניהם, שמו לב לדבר מפתיע. אף לא אחד מהם הרגיש, לפני עשר שנים, שמישהו בתל-אביב ערך איזושהו טכס, קרא איזושהי הכרזה. אבידן עסק אז בהכנות האחרונות לכיבוש הכפר אליקובאב לפני לטרון, סבנקין ישב בקריית-ענבים ו' תיכנן את פריצת המצור על ירושלים, כהן התקיף באותה שעה עצמה את מלכיה, במ' רומי הגליל הצפוני. הם וחיליהם היו עסו-קים, לא שמעו את הקראת המגילה. היה נדמה להם כי המדינה נוסדה בשדות הקרב, לא במוזיאון.

צודק הצודק אחרון. עתה הוזמנו המפקדים לחזות בטכס. הוא בוים כהצגה תיאטרונית מחדשת. לפי סדר מדויק נכנסו חברי מועצת העם. הם נראו כסניף

של הקונגרס הציוני — עסקנים קשישים, שכמעט איש מהם אינו ממלא כיום תפקיד מרכזי במפלגותיו. אחר-כך באו חברי הממ' שלה הומנית, יושב-ראש הכנסת והגברות וייצמן, בן-גוריון וספרינצק, לבסוף בא ג' שיא המדינה ורעייתו בכבודם ובעצמם. עד לאותו רגע לא ידע איש בדיוק את

מטרת המעמד. שרר רושם כללי כי ייערך עתה שיחזור מדויק של הטכס המקורי, ורבים הרגישו שיש בכך משום טעם רע. איש לא שיחזר מעולם את מעמד הריסני. אולם קרה משהו שונה במקצת.

ממקומו קם דויד בן-גוריון. נאומו הקצר והנמרץ היה מוקדש לנושא אחד ויחיד: דויד בן-גוריון. הוא הסביר לנוכחים, ולעם ששמע את הדברים ברדיו, כי דויד בן-גוריון צדק בכל מה שאמר לפני החלטת איו"ם ול' אחריה. עיקר הנאום היה מורכב מציטטות מדברי דויד בן-גוריון בשנת 1947 ו-1948, שהוכיחו בעליל כי דויד בן-גוריון ניבא מראש שתהיה מלחמה עם צבאות ערבי. בימי שכה להוכיח כי לדעה זו היו לו שותפים רבים בשעתו. לגבי מיליון תושבי המדינה, שלא היו אז בארץ, היתה המסקנה ברורה: רק איש אחד בארץ-ישראל ראה את הנולד, וכך הציל את האומה.

המעמד השני. אחרי שגמר בימי את הציטטות מדברי עצמו, ואחרי שחנה רובינא קראה את מגילת-העצמאות, יצאו כל ה' מסובים החוצה. בעוד נשיא המדינה עומד מן הצד כגלגל חמישי, הסיר ראש-הממשלה את הלוחט מסבלת-הזכרון, שהוצבה ליד דלת הבנין.

כשהתפזרו הנכבדים, החליפו ביניהם חיר-כים נסתרים. „אחרים צריכים להסתפק ב' מאמריו-זכרון בעתונים“, אמר אחד הח'כים, בקנאה מסוימת. „לא כל אחד יכול להושיב למרגלותיו את נשיא המדינה, ולגייס את ראשי המדינה לתפארת המעמד, וכל זה כדי לספר לעם עד כמה שצדק בכל ההזדמנויות.“ נאנח פרץ ברגשטיין, החבר הצ'כי של הממשלה הומנית: „בשיחזור המעמד הושקע יותר מרץ מאשר בהכרות העצמאות עצמה.“

סיעותים

מי-חוג?

חודשים לפני פתיחת שנת העשור סערו הרוחות בקרב ערביי ישראל. „למען האל-הים“, צעק ח'כ מפ'ם יוסוף כמים, „אל תכריחו איש לחגוג! אם ירגישו התושבים הערביים טוב, יחוגו בעצמם. אל לנו לשכוח את הקיפות.“

לחברי הכנסת הערביים, הקרובים למפא"י, היתה דעה אחרת: „נחוג כמו בכל שנה“. ואילו אליאית-יאיר הקומוניסטי, השבועון ה' ערבי הנפוץ ביותר בישראל, התייצב בראש השוללים הקיצוניים ביותר של השתתפות ערבית בחגיגות העשור. „ליקידם בתנאים אלה“, כתב, „ידמו יותר לניתורי תלגול שחוט, מאשר לגילוי שמחה.“

אך האיש הפשוט בנצרת, שפרעם, כפר-יסוף וחיפה, לא הקריש תשומת-לב מיוחדת לחיכוח. מינהל ההסברה, שפקידיו היו ממר' גים על התנגדות בין המיעוט הערבי, הוסיף על המבוכה: כדי לאפשר לתמידים, שהיו עסוקים במפגנים הצבאיים ביום העצמאות, ליהנות מהמראה האכזזי של חגיגות ערביות, דחה את החגיגות בנצרת ובשפרעם לשבת שאחרי החג. ביום העצמאות עצמו ערכו הפקידים טיולי-חינם לתושבים הערביים, ש' ניצלו את הביטול הומני של הממשל הצבאי לימי החג.

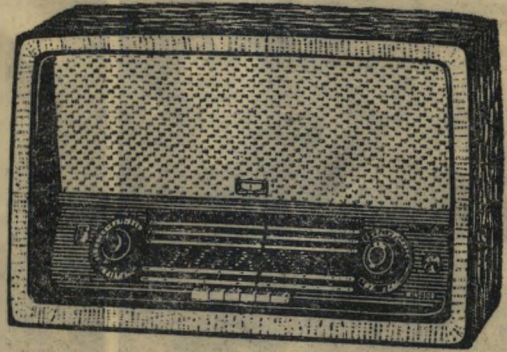
ידידי הגליל מאיימים. יום העצמאות מצא את רוב רובם של האזרחים הערביים בבתיהם, ללא כל סימן של חג.

● בעכו, התגודדו המון תיירים בשוק העתיק. עבדאללה מחמוד, (65) מהכפר מקר שליד העיר, לא ידע בכלל במה המדובר: „מה זה עשור? אצלנו בכפר לא שמעו על זה.“ לתיירים ששוחחו אתו, סיפר על

● יוצאים מכלל זה: שני הקומוניסטים, שמואל מיקוניס ומאיר וילנר, חברי מועצת העם, שהוכיחו כי בנוקשות הצמרת עולה מקי' על כל שאר המפלגות במדינה.

● לפני כן כבר הסיל ביג'י על הפרטן הצבאי ד"ר ישראל בר להוכיח את אותו הדבר במחקר מדעי, בהסתמך על רשימות ביג'י מאותם חמים. ביג'י רגיש במיוחד לנקודה זו, כי כאחראי למחלקת תבחיחן בהג' הלת הסוכנות נחשב לאחראי לגיוס האטי ולחוסר הנשק, בחודשים הראשונים של המלחמה.

Windsor

היצירה החדשה ביותר של

תוצרת פילוס

הרדיו המלכותי, כשמו כן הוא - מלך המקלטים!

8 מנורות, 2 רמי קול, אנטנה פרייט מסתובבת, צליל Hi-Fi, תיבה מהודרת.

יש מקלטים זולים יותר, אך אין טובים יותר! זוהי ההשקעה עבור כסף.

Pilot Radio
U.S.A. • ENGLAND

בהנהלת ברנו קוקאטריקס, פריז וגיוורא גודיק, תל-אביב
בפארז נהנים גיליונים - ועתה גם בישראל!
הבידור המעולה לכל
★ מוסיקול ★ מוסיקול ★ מוסיקול ★ מוסיקול ★
הפתיחה החגיגית במוצ"ש 3.5.58 ב-8.30 בערב
בגן המחדש של בית ציוני אמריקה בתיא

כוכבי תוכנית א'

האחיות פילוס

בהנהלת ברנו קוקאטריקס, פריז וגיוורא גודיק, תל-אביב

ז'אק פילס

הפזמונאי הגדול של צרפת

ז'וסלין ז'וסייה תגלית הומרה החדשה של פאריז	מדלין וגזה רקור חזיון ריקודי-קומי
בני אולימפיה אקרובטיקה אמנותית	וארן דיבאין וספרקס אקרובטיקה מבדחת
רביעית מועדון התיאטרון בתוכנית נבחרת	חזארות אינציה' בניצוחו של רומן מסינג
הצגת האמנים: שושנה שני	תאורה אמנותית: „אורות הבמה“

כרטיסים: כנף, אלבני 83, „רוקוקו“, דיונגוף 93, „כרטיס“, אלבני 31. רמת-גן: רכניק, ביאליק 57.

אותו המעמד - כמעט אותם האנשים

רוזן, אהרון רמז ובכור שיטריס חסרים: איצ'ה מאיר לוי ויצחק גרינבוים, שהיו אותה שעה בירושלים הנצורה, ופרץ ברנשטיין. הממשלה הזמנית כללה את כל המפלגות בשוב, פרט למק"י וחרות.

מאי 1948: ביג'י קורא את מגילת העצמאות. מאחורי השולחן יושבים זאב שרף, אהרון ציזלינג, מרדכי בנטוב, אליעזר קפלן, משה שרת, משה שפירא, הרב יהודה לייב מיימון, דוד צבי פנקס, פנחס

— נפטרו בינתיים. לפני השולחן יושבים, בשתי התמונות, חברי מ"י עזת'הסס, גבס אל המצלמה: ורה וייצמן, הנשיא ורעיתו ושפירנצק. באותה שורה, מחוץ למסגרת התמונה, ישיבה גם פולה בג'ורג'יון.

מאי 1958: שוב נואם ביג'י, ושוב יושבים לידי: זאב שרף (מוסתר מימין), בנטוב, שרת, שפירא, מיימון, ברנשטיין, רוזן, שיטריס, לוי ו גרינבוים. שלושה מחברי הממשלה הזמנית — קפלן, פנקס ורמז ז"ל

282 כבשים ועוים שנלקחו ממנו כמה חודשים אחרי כיבוש מקר. השתתפות בחגיגות? רק לידם שאין להם מה לעשות רוק דים, השיב הפלח ברצינות, "אני צריך לפרנס משפחה של 19 נפשות וגם לשלם 55 לירות מס הכנסה כל חודש".

● בכפריאסיף, ישבו כרגיל הצעירים בבית הקפה בכניסה לכפר. "אנחנו לא חורגים", אמר יוסף סלים, פועל במפרץ חיפה. יאני קוסטאנדי יאני, ראש המועצה המקר מית בכפריאסיף, שאינו משתייך לאף מפלגה, הכחיש סתירה / ערוך חגיגת עשור ב"כפרו. "מינהל ההסברה ביקש ממני לערוך חגיגה אזוירית. הודעתי שאיני מסכים. אני עורך חגיגות רק לכפרי, בבית הספר". הוא קיבל מכתב איום, חתום בידו "ילדי הגליל", כשחומתם של דואר נהריה טבועה על העצמאות. יאני יאני יכול היה רק לנחש מי שלח את המכתב, אך הוא לא נבהל: "איני מיחס למכתב כל חשיבות. אני כבר 25 שנה ראש המועצה בכפר. משרד הפנים העניק למועצה פרס. אני משרת את בני הכפר, ואין לנו תקציב לחגיגות אזויריות".

● בנהריה, התכונן גיא' אלסעדי (23), מזכיר האיגוד המקצועי הערבי בכפרי חי סביבה, לנסוע לירושלים, כדי לחגוג את חג העשור. מה בקשר לפועלי הסביבה הערבים — האם גם הם חוגגים? "אני לא יודע", ענה אלסעדי ברובו.

● בשפרעם, נרגו גיבור גיבור, ראש העיר, למראה עותנאי. מקורביו הסבירו, כי עתונאים אחדים סילפו את דבריו. "אין עשור", צעק בכעס, "מצא את העשור במקום אחר". גיבור הוא חדרו לסיעה ולדעה של עורך הדין האלוני אליאס כוסא.

● בנצרת, קישטה העיריה את הרחוב הראשי בדגלונים הלאום. פרס להם, לא הורגשה שום תכונה בעיר. "אנחנו לא חוגגים", קבעו צעירים באחד מבתי הקפה, שחששו לזלזול שמונתיהם, "זה חג של הממשל הצבאי".

● אך מרשד נאיה, מוסלמי משרעם אשר צידד בהשתתפות בחגיגות, ציטט לצידוק עמדתו פתגם ערבי עתיק: "מי שגר עם אנשים 40 יום, הופך לאחד מהם — או עוזב אותם".

ציונות

עלבון לנשיא

איש אחד בלבד בהעדרו מן המיסדר הנשיא בירושלים, יותר מאשר בלסו מנהיגים רבים אחרים בנוכחותם. היה זה ד"ר נחום גולדמן, שסירב באופן הפגנתי להופיע.

הסיבה: בעוד שיושבראש הכנסת ונשיא צפת לשעבר הוזמנו לנסוע במכוניותיהם עד לבמה באיצטדיון הירושלמי, בשללה זכות זו מנשיא ההסתדרות הציונית. הוא נדרש לחנות ברחוק רב, להגיע לבמה ברגל, דבר שראה בו פגיעה מחושבת בפניו משרתו. בצורה זאת הגיעה המתחית בין ביג'י וגולדמן לשיא פתאומי חדש. אחרי שהתעלם מהשאלות בפומבי על כך שאין בישראל "יום אָבֶל" רשמי לחללי השואה היהודית בארץ, רופה, יצא הנשיא הציוני מן הארץ.

פריציה מזרחית לכונות. הרוגו החדש בין שני האישים נגרם, במידה רבה, על ידי הפגנת זריזות מצד גולדמן. הוא הקדים את כל שאר כותבי הזכרונות (ראה לעיל), מסר לפני חודש להארץ ציור מסמכים, שהעידו על חלקו האישי בהקמת המדינה.

● בין הנקודות שהובלטו על ידי גולדמן: בעוד שרוב המנהיגים הציוניים חששו בשנת 1945 לדבר על חלוקת ארץ ישראל, מחשש פן ייראו בעיני הישוב כבוגר דים או פשרנים, תמך גולדמן כבר אז ב"הכרזה ברורה למען החלוקה, והקמה מיידית של מדינה יהודית בחלק מן הארץ. הוא התנגד לעמדת ביג'י, שנדבק באידוק ב"הוכחות בילטמור" וסירב להסכים למדינה בחלק מן הארץ בלבד. לדעת גולדמן, היתה עמדה זו מנוגדת להקמתה של מדינה יהודית, כי איש לא רצה לנשל בגלוי את הערבים. כבר בראשית 1946 כתב גולדמן, ב"מכתב למשה שרת, כי "בסופו של דבר תצטרף המדינה היהודית לארצות האחרות של המזרח הקרוב בפריציה מזרחית-כונות... כדי לסלק את פחד הערבים שהמדינה היהודית בארץ ישראל תהפך לראשית של האימפריאליזם האירופי נגד המדינות הערביות".

● איש אחר שלא הופיע אף לאחד מכל הסכמים הרשמיים השבוע: מנהיג חרות נחמס בג'י, שהסביר כי הוא "עייף". הכחיש כל מטרה הפנתית. כן נעדר מטעם המוזיאון אקוף משה דיין.

● על שם בית מלון ניו יורק, בו הכריז ביג'י על תוכנית זו בשעת סעודה חגיגית, התוכנית נדרשה לתפוז את כל ארץ ישראל למדינת יהודית.

עתונות

סודות במ'טונות

מעולם לא הוצפה הארץ במבול כזה של ניירותיו מודפס כמו השבוע, כאשר כל העתונים ראו חובה לעצמם לכבד את העשור בתוספות גדולות. רובם המכריע לא היה אלא גיבוש מאמרים סתמיים, שבאו למלא שטח, עייפו את הקורא האדיש בטורים ארוכים של מליצות.

אולם כמו המחס בערימת השחת, היו חביות גם בעמודים אינסופיים אלה פנינים רבות. היו אלה זכרונות של אישים שהיו קרובים להכרעות עם הקמת המדינה, ואשר מיהרו עתה לגלות את הידוע להם. מעטים מהם ידעו לכתוב את דבריהם בצורה מרשית, ועתונים מעטים ידעו להגישם בצורה מרתקת. המעטים שהיתה להם הסבלנות לקרוא עמודים רבים למען כמה עובדות מניינות, יכלו לבוא על סיפוקם.

כך זה היה. בין מספרי הזכרונות היה אחד שלא עשה הרבה להקמת המדינה. היה זה הנציב העליון הבריטי האחרון, הגנרל סר אלן קאנינגהם, שרואין עלידי כתב ידי עות אחרונות. סיפר הגנרל, באירוניה דקה: באחד הימים פרץ דוד בג'ורג'יון למשרדו כרוסערה, צעק: "הוד מעלתה, אם יש בדעתכם לירות, מוטב שתחילו ב!" תוך כדי כך הכיח ביג'י באגרופו על לחולצו. בקטע אחר של הראיון הודה הנציב: "יתכן שפעילות הקבוצות הטרוויסטיות היתה גורם מסיע — אחד מיני רבים — לצעד שננקטו (עזיבת הארץ)".

● **ד"ר שמשון יוניצ'מן,** ח"כ חרות, סיפר כי ביג'י היה מוכן לכלול את מנחם בגין בממשלה הזמנית, אם לא תיערכנה בחירות תוך שלושה חודשים מיום

הקמת המדינה. הבטחה זו לא קויימה. ● בשיחה עם מפקד אצ"ל בירושלים אמר **דוד שאלתיאל**, מפקד כוחות ה"הגנה בעיר: "הסינופת, הפוליסטרוק של ה"פלמ"ח (בני מהרשק)... האזנה שלנו ל"שידורי האויב הוכיחה שהם קלטו את שיחתו (של מהרשק) והבינו כי המצב בעיר העתיקה מיואש והחליטו להסתער". שאלתיאל טען שלא היתה הצדקה לכניעת העיר העתיקה. ● **משה שרת**, שהיה מומחה לכתיבת מיברקים מוסחים, אשר הבלשים הבריטיים לא יכלו לפענחם, שלח לבג'ורג'יון בלונדון את המברק הבא: "האולם בסדר, הטרקלין לא. הסתייעו בידידו של דוריאן גרי. כתבו לעיר הפרחים". הפירוש: ידידו של דוריאן גרי, לפי סיפורו של אוסקאר ויילד, הוא הלורד הנרי — והכחנה ללורד מלצ'ס. "אולם" פירושו באנגלית הול, וזה היה שמו של המזכיר הראשי של ממשלת המנדט. אם הול הוא המזכיר, הטרקלין המוביל אליו הוא הנציב העליון. יער הפרחים הוא העסקן הציוני ירבולום, שישב בפאריס.

● ראשי ההגנה ניסו לשלוח מסתננים לאילת, כדי לכבוש בשקט את הנקודה העיובה. כשלא נמצאו מסתננים, הציע יגאל אלון לפנות ליהודי דרום-אפריקה, שישלחו משם ספינה קטנה, אשר אנשיה יכבוש את המקום. התוכנית לא יצאה לפועל.

● ההגנה ייצרה פצצות מדמיות ופצצות הגורמות להתעששות, לשם פיזור המור נים ערביים מתפרעים. באחד הימים פגעה מכונית במחסן בו אוחסנו כמה מפצצות אלה. המחסן התמוטט כולו. כששאל **יגאל ראל גלילי** אם גרם הדבר להתפוצצות, ענה המחסנאי: "גרוע מזה! הפצצות הוט"עלו, ואפילו כלב לא התעשש".

● 43 מנהיגי ההגנה שהיו בכלא עכו, וביניהם משה דיין ומשה כרמל, סברו כי נזחו אותם, והחליטו לברוח בכוחות עצמם. גלילי הציע במפקדת ההגנה לתת להם את הזכות להחליט על כך בעצמם. כעונש על כך הוטל עליו מטעם המפקדה לחזור בעצ"מ לבית הסוהר, בלבוש מתאים, כדי לשכנע את האסירים להימנע מבריחה.

● כשחתם **דניאל אוסטר**, ראש ע"י (החשך בעמוד 16)

שוע יהודי גדול

זריות מפתיעה גילה יומון לאחדות ה' עבודה למרחב. במליון חג יום העצמאות מירסם ניתוח מסורס ומדוקדק מנאום ראש הממשלה דויד בן-גוריון בשיבה ה' חגיגית של הכנסת. גילה למרחב: בעוד שביגי כינה את **משח מונטיפיורי** כ'שוע יהודי גדול מבריטניה', לא זכה תווה הציונות תיאודור הרצל אפילו למילת תואר חיובית אחת, ובשעה שהברון **בני מין אדמונד דה רוטשילד** היה ראוי לדעת ביגי, לארבע שורות מלאות של ערכה חיובית, הוזכר נשיאה הראשון של מדינת ישראל ד"ר **חיים ויצמן** כאלהר' יד בנאום הגדול. אולם את הפגם העיקרי בי נאומו של ראש הממשלה ראו כתיבי למרחב. בעובדה ש**ישראל גלילי** לא הוזכר בו כלל: 'אין סעם לתבוע את זכויותיהם של אישים בישראל גלילי ושאול אביגור', קבע למרחב, ויצא במאמר הערכה גדול ל' תביעת זכויותיהם. . . להערכה מלאה וכה, לעומת זאת, נשיא המדינה **יצחק בן-צבי**, אשר הסופר **ברוך ירושלמי** שפיצמן הקדיש לו, לכבוד יום העצמאות העשירי, את ספרו **לוליסה**, או כוחה של אהבה. . . הקדשה נוספת על ספר חדש הוקדשה לנשיא המדינה, עליגי האנתולוגיה החדשה של ספרית פועלים, בשם **דור הארץ**. אולם משפתח הנשיא את האנתולוגיה מצא, שכל סופרי השומר הצעיר הכלולים בהר' צאה מסחו על הדף, בו חתם את שמו המחזאי **יגאל מוסנזון**, חתמו את שמו תיהם על דף אחר. . . חכמי הצירופים צירפו את שלוש האותיות הראשונות מ' **חיים משח שפירא**, הפכו את סדרן ומצאו שמצטרפת מהן המילה 'שמח'. . . במסיבת יום העצמאות, מטעם מועצת פועלי ירושלים, חיקה העתונאי **שמואל אבידור** את צורה דיבורה וגאומיה של שרת החוף **גולדה מאיר**, וכה למחאות-כפיים טוערות ביותר מה'קרבו' בעצמו: שרת החוף. . . הפתעה נעימה חכתה לרמטכ"ל לשעבר, הסטודנט **משח דיוק** משוכנס למסעדה המזרחית ענת בירושלים. לשאלת הקופאית 'סטודנט?' השיב דיוק בחיוב, וכה להנחה המקובלת לסטודנטים בשיעור של עשרה אחוזים. . . על מי שהיה נציב עליון בארץ ישראל, הגנרל **ארטור ווקופ**, סיפרו השבוע חברי דגניה, כי בביקורו בחדר ה' אוכל ראה הגנרל את החברים הופכים את מזלגותיהם ובוחשים את התה בידית. ה' מראל לא חשב הרבה, הסך את הכפית שבכיו ובחש גם הוא בידית.

★ ★ ★

זכות ב'כסיתי'

החוגגים העליונים ביותר בחגיגות העשור היו מארגני החגיגות עצמם. כאשר חיפש **מאיר וויסנאל**, יושב-ראש ההעדה הער' למית לעניני העשור, את מנהל ההעדה אלוף-משנה **דויד ניב**, שלא בא למיפגש מיועד של שניהם, מצא אותו בחברה עליוזה מאד בכסית, כשהוא שתוי כדי להפיס את דעתו של חיסנאל, הסתערו עליו ניב ו**משח** ('ממ') **דח'שליט** ממשרד ראש הממ' שלה, הושיבו אותו על כסא והניסו אותו

פסוקי

- **מנחל משרד ראש הממ'** שלה **מדי קולק**, בנאום סיום לחגיגות ליל העצמאות. שקט, שקט. אתם שיכור' רים, אני שיכור. אני שיכור אתם שיכור' רים. שקט. . . הערב, חג גדול — חג העשור. אני מבקש מכם שקט מוחלט. תראו שאתם יכולים לשמור על שקט. הבתורה הנדורת ביותר בארץ ישראל, שאני מאוהב בה, היא ריקה זראי. תגידו יחד אתי: יחי העשור! יחי בן-גוריון! יחי ריקה זראי!!!
- **הסופר יורם מטמור**: 'אני מאוהב. אבל אל תדפיסו את זה בעתון. אני רוצה שזה יודע לה מפי ולא מפי העתונות.'
- **כתב 'דבר' שלמה שכא**, בהסבירו לדיד מודע תלתה עירית תל' אביב קישוטי-חיות ברחובות: 'זוה ברור, כתוב בתנ"ך — עם ישראל חי.'
- **כתב 'הארץ' נתן דונביץ'**, על החבלים בהם קשרו פועלי העיריה

פרסום וליש

אתונה

- ח'צ
- רץ
- אחת
- מבירות
- חעולם
- הרבות
- אליחן
- נשלחים
- פדי
- טבוס
- מינוי
- החוף
- של
- חעולם זחח'
- שבועון
- חחדשות
- הישראל
- חמוסר
- לישראל
- בניכר
- דו"ח
- נאמן
- ומלא
- פל
- כל
- חנעשה
- בארץ.

צ'רלי מ. (קר' קנדל) קטן מתמלץ כרתוב צ'צ'ר. איזה יחס! איזה טוח! ינהם קדב שכול צ'צ'ר. איסח רחוב בוגר-שוב קטריטו! אל כל איש יסנה עברית. לחשובה ימתח לשוא. הופץ קניו עובר וקב.

עד שחק לו הפול! עזי זור פגשו דוד. מצב-רוח רע קפל ונשבר-נפס הקרת. בטאור פנים ובקסקול לפירי הקבר תכל. מאשר. לא עד יסן צ'רלי מ. (קר' קנדל) קטן.

הסבר פניך לתייר
והוספת ידיד לישראל

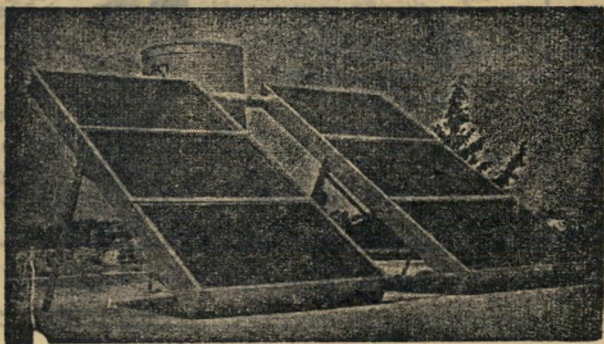
**הוא צעיר
ואתלטי...
בעבודה וכן
בספורט הוא
תופס מקום ראשון**

מבקר וירג'יניה אמתי
20 סיגריות 720 פה

מובן מאליי:

נלסון הוא מעשן!

עמא

- * החברה עם שש שנים נסיון.
- * אלפי דודים בשימוש בכל הארץ.
- * אחריות לחמש שנים.
- * מתקנים ביתיים מ-395 ל-500.
- * מתקנים תעשייתיים עד 500 ליטר.
- * הרכבה על-ידי מומחים.
- * שירות בכל הארץ.

פנה עוד היום ותקבל חוברת הסברה חינם במשרדינו:

תל-אביב: רח' הירקון 325, ת. ד. 6004, טלפון 21357.
חיפה: דודי שמש בע"מ, רח' המגינים 48, ת. ד. 201, טלפון 4000.

קרית-ביאליק: א. דן, רחוב קרן היסוד 29.
ירושלים: מ. פוזן, רח' בנימין מטולה 29, טל. 4143.

**דוודי שמש בע"מ
מירומית-אולימפיה**

אילקה ואביבה על כמת הבידור
התלהבות על רגל אחת

עשר פעמים באחרי... מנהל משרד ראש הממשלה ומנהל הועדה הישראלית לחגיגות העשור **תיאודור (טדי) קולק** לא איחר להצטרף לשמחה הכללית. אחרי ש' שתה כמה בקבוקי משקה בזה אחרי זה, תפס בקבוק חציריק בידו האחת ועתונאי אחד מעתוני ההסתדרות בידו השנייה, ר' קרא: "תגיד יחי בן-גוריון, או שאני מכה אותך"... עליונים לא פחות היו חוגגים שלא מבין המארגנים. אחד מהם, המשרור **נתן אלתרמן**, אירגן שמחה פרטית משלו באחת הפינות של כסית. הגיב בעין זועמת על פלישתו של הרשם **חובב כרר** כי לתחומי. כרובי, שהמוני החוגגים דחקו חו' לאותה פינה, וכה לגל מהלומות עזות מידיו של אלתרמן, שמירה לבקש סליחה מיד לאחר שהתפכח... בהזדמנות אחרת נראה אלתרמן יושב בחברתו של מנצח להקת האש **שלמה (סולימאן) כרר**, כששניהם שרים ביחד את סומנוני של **דן אלמגור**. . . חוגג עליו אחר היה מנהל תל"ס **זאב יוספון**, שנראה מקיף את רחוב דיונון, כשהצייר **משה ברנשטיין** על כתפיו הרחבות. . . חגיגה פרטית המונית נערכה לכל משתתפי בימות הבידור, בשעות הקטנות של ליל החג, בבית סוקולוב. משטרבו מאות המש' תתפיים להקשיב למערכון משעמם, שבוצע בידי **יוסף בנאי** ו**אלברט חזקיהו**, אימו השניים: "אם נא יהיה שקט, נקריא משהו של **עמיקם גורביץ'**" והקהל השתתק מיד.

48 ילדים לאיבוד

עבודה רבה, גם מחוץ לקריאת קטעי הקישור בבית הבידור של רחובות, חיכ' תה לשחקן הבימה **שלמה ברשביט**, שסיפר: "אצלי אבדו 48 ילדים מסביב ל' במה. אשה אחת איבדה ארבעה ילדים. ילד בן 11 בא אלי ואמר שאודיע לאבא שלו

מה הן כוכבות

חיה הררית אינה יורדת מדפי העתון. גם בתחילת חודש מאי תתברר בתל-אביב תביעתה הפלילית נגד עורך ידיעות אחרונות **דן הרצל רוזנבלום**, באשמת הוצאת דיבה, ואלו במכתביה מספרת חיה על פגישתה בכמאי איטלקי צעיר, בשם **פונטי קורבן**, הרוצה להסריס את רחוב חמד' רגות מאת **יהודית הנדל**, מחזה העומד להיות מוצג בקרוב בהבימה. . . שבחים על עצמה כותבת הרקדנית **כרמלה גורדי ברק**, במכתב מפורט ממועון הלילה סולין רוג' **בנימנה**: "הדעה הכללית היא (בחוגים ישראלים) שאני אמנית מצוינת ומתנהגת לי מופת ומיצגת את ישראל בצורה הנאותה ביותר". . . תפקיד של בן הסנדלר, במחזה שס כנפים לאחד, מאת **חנן ברטוב**, בחבימה. נמסר לצעיר **צדוק צרפתי** (16) אביו של צרפתי הוא סנדלר ברמתי. . . ראש עיריית רמת-גן **אבי רהם קריניצקי**, אשר בחסותו מתגוררים רוב הדיפלומטים הזרים בישראל, וכה לקבל רק זר פרחים אחד ויחיד לכבוד יום העצ' מאות. היה זה זר של השגריר הסוביטי **מיכאל בורדוב**, ששיגר פרחים תכולים לבנים. . . מנגינות לשירים ביקש המפיק **גורי חביב** להזמין אצל המלחין **יוחנן זראי**, שנתנה לשמוע שחביב מבקש את עבודתו בחינם. בעיות אחרות היו לזראי, כאשר ישב לכתוב את שיר המעפילים ל' מחזה המוסיקאלי הפיניאן בוינה. זראי שעלה לארץ מהונגריה בשנת 1950, התקשה להבין מדוע סחבו הפלמ"חאים את המע' פילים על הגב: "אני באתי באונית עולים ואף אחד לא סחב אותי על הגב, השתעמם וראי,

השבוע

את הקישוטים לעשור: "אלה הם חבלי עשור".

● **שיע גראזר**: "תגיגות העשור הרסו לי את יום העצמאות".

● **שמעון אבידן**, מי שהיה מפקד חטיבת גבעתי בימי מלחמת העצמאות, בטיליו בערב החג ברחוב דיונון בתל-אביב: "אם יביאו את המיליון השלישי, לא יהיה מקום ליד רחאל וכסיתו".

● **עתונאי תל-אביבי**, אחרי ה' מעמד באולם המוזיאון בתל-אביב: "בן-גוריון אוהו בכנפי ההיסטוריה, ואינו רוצה להרפות".

● **מאיר וייסנאל**, בשעה שתים בבוקר, בגמר חגיגות העשור: "אוי חיי איז מיר".

● **המבקר חיים גמזו**: "אגדות לוד אינו אגדות ואינו לוד".

במצב הנתון. הוא חזר לתל-אביב, נתן נחיתת-אונס במאמציו האחרונים של המגזע המקולקל.

● בן-גוריון רצה להפוך את קורנוב, לב הגלב המזרחי, לבירת המדינה, כי הי מקום רחוק מכל גבול, אך נאלץ לוותר על הרעיון מפני שכוחות הישוב לא שלטו אז באזור. גולדה מאיר רצתה להקים את הבירה על הכרמל, בחיפה, נאלצה לוותר על הרעיון הטוב מפני שחיפה הייתה מקום היציאה של הבריטים מן הארץ.

● מחוסר משרדים ממשלתיים, הקים הי שר מרדכי בנטוב (חקלאות) את משרדו במערכת על הפסטה, בעוד השר ציולינג (עבודה) הקים את משרדו במרכז מפ"ם. לשניהם לא היה מה לעשות, מאחר שפקידיהם נשארו בירושלים. השר שיטריי (מש"טרה ומיעוטים) הקים את משרדו בבית משפט השלום בתל-אביב.

● משרד המשטרה הנפרד הוקם מפני ששריהפנים, יצחק גרינבוים, סירב לצרף את ענייני המשטרה למשרדו. גרינבוים טען שלא אהב שוטרים ברוסיה, בפולין ובארץ-ישראל

מוזכיר-שעבר שרף
גולדה נתנה מאונס

של המנדט, אינו מוכן להתחיל לאהוב אותם עתה.

● יום לפני הכרזת המדינה היה ביגוי עסקו בסיכסוך חמור עם מנהל בנק אנגלו-פלשתינה (כיום בל"ז) ד"ר אהרון בארש, שטען כי המילה "מלחה" היא ממין נקבה, וכי במקום על "מלחה לאומי" יש להכריז על "מלחה לאומית". ביגוי התנגד לכך, הכי ניצ את בארש, חובב התלמוד.

● אחווה שמית. כמה מגילוייו של שרף היו רציניים יותר. בין השאר:

● אציל הציע להפקיע מידו האנגלים תריסר טאנקים כבדים שנמצאו ליד שער העמקים, וכמה מטוסים ברמת-דוד. ראשי ההגנה התנגדו לכך, גם מפני שלא רצו להסתכסך עם הבריטים, וגם מפני שלא רצו לתת גושפנקא למעשי אציל. הממשלה הי חדשה דחתה את ההצעה פה אחד.

● בפגישה עם גולדה מאיר, סמוך לי הקמת המדינה, הציע המלך עבדאללה להקים מדינה מאוחדת, עם פלמנט שחציו יהודי וחציו ערבי, ועם ממשלה על אותו בסיס. ההצעה נדחתה.

● באותה פגישה אמר המלך ההאשמי: "אני מאמין באמונה שלמה כי אללה החזיר אתכם, בני עם שמי שגלו לאירופה וחזרו למזרח השמי, הזקוק לידעויותכם וליוזמתכם. רק בעזרתכם ובהדרכתכם יוכלו העמים הי שמיים להתחזר את התפארת שאבדה להם... אם לא נעזור לעצמנו בכוחות משותפים, לא ניצור."

חינוך

מי יודע מה?

אחד הרגעים המשעשעים ביותר של הי עשור היה החידון, שנערך מעל גלי קול-ישראל בידי שמואל רוזן, ואשר בו השתתפו ילדים שגילם כגיל המדינה. הוא המחיש למאזינים את רמת האינטליגנציה, אליה הגיעו אדם שגילו הוא כגיל המדינה. הוא המחיש גם במקצת את טיב החינוך הניתן בה.

לשאלותיו של רוזן, בהן נדרשו הילדים לזהות ולהסביר מושגים או מאורעות, ענו

(המשך מעמוד 13)

רית ירושלים דאז, על מגילת העצמאות, לא מצאה חתימתו המסולסלת והבלתי-מוכנת חן בעיני ביגוי. אוסטר נאלץ להסביר לו שזו חתימתו הרגילה.

● מנהיג מקי, מאיר וילנר, טען כי בן-גוריון וגם שרת התנגדו להוסיף את המילה "עצמאית" למלים "אנו מכריזים על הקמת מדינת ישראל", כדרישתו.

● עד עשר דקות לפני ההצבעה המכרעת באו"ם, הודיעו האמריקאים שיצביעו נגד החלוקה אם היהודים לא יוותרו על הגלב. ברע האחרון קיבלו מהנשיא טרומן עצמו הוראות להצביע בעד הכללת הגלב במדינה היהודית. סיפר הרב ישראל שלמה רוזנברג על סיבות השינוי הגורלי: "טרומן קרא אליו באותו בוקר את מזכירו וביקשו: הראה לי בבקשה על המפה את מקום הגלב (טרומן לא יכול לבטא את האות ג'). הי מזכיר הראה לו את המפה, הסביר שזו ארץ של שממה, שאין בה אף עיר אחת. התרתח טרומן: "בשביל מדבר כזה מבבלים לי את המוח זה כמה שבועות? תן להם את הגלב ויניחו לי לנפשי!"

● אהיהו אילת, הציר הראשון של ישראל בחשינגטון, גילה בהארץ על הלב-טים שקדמו להכרה האמריקאית. בפניה לי ממשלה האמריקאית, ביום ההכרזה, לא נכלל שם המדינה החדשה — כי הוא לא היה ידוע לאילת. אחרי שיצא השליח לבית הלבן, שמע אחד העובדים ברדיו כי המדינה הוקמה ונקראה בשם "ישראל". העובד רדף אחרי השליח הקודם, עצרו בפתח הבית הלבן והשם החדש הוכנס למכתב בכתב-יד.

● יהודי הולנדי בשם כרנארד ואן-ליר שאל בשיחה פרטית את דויד ("דודיק") הורוביץ, כיום נגיד בנק ישראל, אם דרושים לצבא הישראלי החדש מטוסים. כש-ענה הורוביץ בחיוב, העמיד ואן-ליר לרשות צה"ל ללא תשלום מטוס דקוטה. בתנאי שאם ינצחו היהודים במלחמה והמטוס יישאר שלם, יוחזר לו. כעבור שבוע הזמין אותו ואן-ליר שוב, העמיד לרשותו מטוס שני באותם התנאים. התלוצץ או שר-האוצר אליעזר קפלן: "אם תבקר אצל ואן-ליר פעמיים בשבוע, נזכה לחיל-אוויר ראוי לי שמו."

● פרט מאלף לאופיו המיוחד של דוב יוסף, שהיה מושל צבאי בירושלים בימי המצור, נתגלה בזכרונותיו בהארץ. מספר יוסף: "הציעו לי לכלול במשלוח (לירושלים) כמה טונות של סיגריות. סרבתי, בטענה כי לא יתכן לבזבז נפח רב בשיירה על סיגריות. כשאנו צפויים לסכנת רעב, וכל טונה של מזון תהיה חיונית לקיומנו. הציעו לי לשקול בדבר שנית. מפני שאיני מעשן, התעורר ספק בלבי אם מן הדין שאחליט בענין כזה על דעתי בלבד. הזמנתי חמשה חברים מהחרד השני, כולם מעשנים, ושאלתי בעצתם. כולם היו בדעה כי איטיב לעשות אם אכלול סיגריות. לא האמנתי למשמע אומי, אך ביטלתי דעתי מפני דעתם. ואכן כשבאו ימי המצור נודע לי כי אנשים מכור בדים היו מרימים מהמדרכות שאריות של סיגריות, ונתתחר לי כי יועצי צדקו ממני."

זכרונות המזכיר

הבולט בין בעלי הזכרונות השבוע היה זאב שרף, מזכיר הממשלה במשך תשע שנים, שפירסם סידרה במעריב. הוא גילה רק מעט מזעיר מן הידוע לו. בכל זאת כללו דבריו גילויים מרתקים רבים.

פנינים שרפיות אופייניות:

● כשאורגן מחדש המינהל המחוזי בארץ, נתקבלו כל ההחלטות ללא ערעור, חוץ מאשר במקום אחד. היתה זאת גהריה הי ייקת, אשר נציגיה שאלו מה סמכותה הי משפטית של מינהלת העם. משנסתבר להם כי אין שום סמכות כזאת, סירבו יוצאי-גרמניה הפורמליסטיים לקבל את ההחלטות, חזרו מתל-אביב כלעומת שבאו, דרך זכרון-יעקב ויקנעם לחיפה, ומשם בסירה למושב-תם המנותקת.

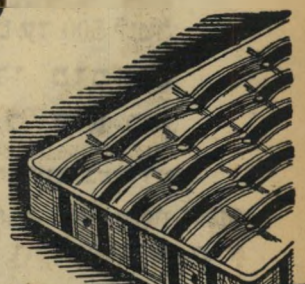
● עובד-דואר שם לב כי כתבי-החוף הודיעו מראש על מקום כינוס ישיבת-הייסוד של המדינה, בעוד שהדבר לא פורסם בעתות גות המקומית. הוא עיכב את המיברקים, פנה לשרף, ובצורה זו עורר תשומת-לב לי עובדה שעם זאת הצנזור הבריטי נוצר חלל ריק בשטח הצנזורה על המיברקים. אותו עובד בעלי-יומה נתמנה מיד לצנזור.

● מנעו הפרימוס שהיה צריך להביא את גולדה מאיר לירושלים, חדל לפעול. הי טייס הדרום-אפריקאי רצה לחנות בכפר ערי-בי יידותי ליד רמלה, שוכנע רק בקושי על-ידי גולדה שאין כפרים ערבים יידותיים

לחג העשור

מיטב ברכותינו
ללקוחותינו,
ידידינו
ולכל בית ישראל

כרדייז

מזרונים וספות
לדורי דורות

הבו לי סיסמה!

האם שלחת כבר את תשובתך לתחרות הסיסמאות שלנו?

שלח עוד היום ל- ד. 245, תל-אביב, עבור "בירה מאלט".

תשובות מתקבלות עד 1.5.58.

בירה מאלט

10

בעונת העשור

בני בית ישראל

רציו

שניידר

מטעני רדיו קליפר בע"מ

למדו שפות!

מהר וביסודיות בבית-הספר לשפות, קדימה-תל-אביב, בן-יהודה 74, טלפון 20314

א) אורפניות לאנגלית ללימוד מרוכז (2 שעות ביום) למתחילים ולמתקדמים וחוג לשיחה (Conversation) למשתלמים על-ידי מורים מאנגליה.

ב) קורסים לעברית, אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות הידיעות וקורס מיוחד לשיפור הכתיב העברי.

ג) קבוצות לאנגלית לתלמידי בתי-ספר ג' ד' ה' ו' ז' ח' יסודיות, ה' ו' ז' ח' תיכונית, לפי שיטה קלה.

פרטים והרשמה: מ-9-12 לפנה"צ — 9-3 בערב (פרט ליום ר).

הווי

בעלי השמחה

בתל-אביב, פירסם קול העם, ערב יום העצמאות, את המודעה הבאה: "במלאת עשר שנים להקמת מדינת ישראל, שולחת המועצה הארצית של תנועת הידידות יש-ראליסט את ברכותיה לממשלת ברית המועצות."

★ ★ ★

תייר, דבר עברית

בירושלים, החליטה האוניברסיטה ה"עברית לפתוח אולפנים לתלמידי המבקר רים במדינה בשנת העשור, בהם יוכלו התיירים ללמוד תוך שבוע ימים את 400 המילים העבריות, אותן יצטרכו במשך החודש הראשון לשהותם בארץ.

★ ★ ★

נציגי דחק

בתל-אביב, למרות שלועדת העשור לא היו מספיק נציגים כדי לשלחם לנ"קודות ישוב מרוחקות, למסור את ברכת הועדה, היא דחתה את ההצעה לשכור כמה פועלי דחק, להלבישם ולשלחם כנציגיה ל-כפרים.

★ ★ ★

עצמאות רוחנית

בנבי-שועיב, החליטו כוהני-הדת ה"דרוזים להקים את החגיגות לזכר ה"ביא יתרו, כדי למשוך תיירים בחג העצמאות, הסבירו לנציגי ועדת העשור כי הקדמת החג לא תפגע בבני עדתם, מאחר "שבין כה וכה הדת שלנו היא סודית."

★ ★ ★

עלף לילה ולילה

בתל-אביב, ניסה שוטר לפזר התקה"ל לות מסביב לאדם שהתעלף ברחוב, נאלץ להכות את הקהל כדי לפזרו, גרם להתעלפות עוד שני אנשים.

★ ★ ★

ארוכה הדרך

בבאר-שבע, הודיעה העירייה כי ביטלה את תכניתה לקשט את רחובות העיר בפנסים יאפניים שנשלחו במיוחד מטוקיו, מאחר שהפנסים הגיעו בזמן הנכון לחיפה, אולם נתקעו בדרךם מחיפה לבאר-שבע.

★ ★ ★

נמ ודגל

בתל-מונר, החליטה התחנה לעבריינים צעירים לשחרר זמנית 20 מיושביה, כדי שישמשו דגלנים של יחידות ג"ע במצעד שערך הגנ"ע באחת הערים, אשר שמה נשמר בסוד.

★ ★ ★

ועדת השמות

בג'רת, כאשר גולד ילד, בדיוק ביום ההפגזה על הקיבוץ והיריות על הבאגר שחרר את תעלת הניקוז, הציעו חברי המשק להורים המאושרים לקרוא לרך הנולד בשם באגר.

★ ★ ★

עסק אכזר

בולנסיה, ספרד, החליט אנגיל גונזאלס (36) להתאבד, הטיל את עצמו לפני מ"אית, אשר נהגה סובב את ההגה התנגש בבית ונהרג; ניסה להטיל את עצמו בפני משאית שניה, שהתהפכה לתוך תעלה ונהגה נפצע; נשכב על פסי הרכבת שהתהפכה; הואשם על-ידי המשטרה בגרימת נזק לשתי מכוניות ולרכבת.

★ ★ ★

הציזכאות

בירושלים, הושמעה בערב יום העצמאות מוסיקה ברמקולים לקהל ברחוב, שושמעה כמוסיקה הודית, התגלתה לבסוף כסידרת שירי הציזכאות שהושמעה במהופך מעל גבי סרט הקלטה.

ילדי העשור, שנקבצו מכל חלקי-הארץ:

● **מה מזכירה לכם בתיגלים?** יעקוב עמידור: "האוניה בתיגלים, נש"בתה והוכנסה לצי של מצרים. הצות שוחרר אחרי כמה שנים."

ילד מפתח-תקווה: "מול שטיבעו את ה"אוניות בסואץ. הטביעו גם את בתיגלים בתעלת סואץ."

● **מה זה ספר הנישומים?**

ילד מפתח-תקווה: "בספר הזה אני חושב שרשמו את כל אלה שמתו בגיוס חרשה."

ילד מכפר יחזקאל: "בספר הזה רשמו את כל מה שהאויבים עשו למדינת ישראל."

ילד מאבן-יהודה: "שם רשמו את כל אלה שהוריהם ומה שחילמו למס'הכנסה."

● **מה זה מפרץ שלמה?**

הדסה חילביץ, מתל-אביב: "בימים ההם באו ערבים והפציצו את המפרץ — באילת ליד עקבה."

שמחה ברנשטיין, מכפר יונה: "בימי מב"צע סיני, כוחות צה"ל כבשו את מפרץ שלמה ושחררו את אילת בימ."

● **כמה קשור המספר עשר ל"מוסיקה?**

ילד מתל-אביב: "יוחנן זראי ועוד מישוה חיברו שיר לעשור."

כל ישראל

סילונים מוסיקאליים

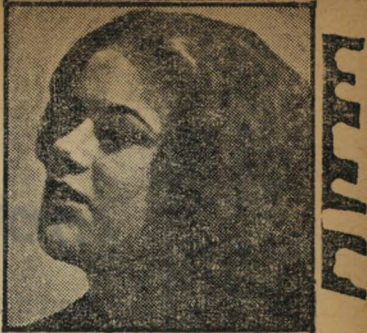
עוגב מים, תוצרת הולנד, יהיה את ההפתעה העיקרית בתערוכת העשור, שתפתח בעוד שבועות אחדים בבניין האומה בירושלים. העוגב הוא מעשה-מרכבה של עוגב רגיל ומזרקות מים צבעוניות, המעלות ומורידות סילונימים לפי קצב המוסיקה. . . . **תביעה משפטית** יגיש אקו"ם, הארגון הישראלי להגנת זכויות היוצרים במדינה, נגד ארגון אמנות עובדות, המסרב בתוקף לשלם את דמי הזכויות, תמורת היצירות המבוצעות בהופעות האמנותיות שהאמנות העובדות עורכות. . . . **שלושה מסגרים** עתיקים בעכו, יפו וחיפה, שופצו ותוקנו לכבוד שנת העשור. . . . **תחנת כוח** חדשה תיבנה בקרוב בצפון הארץ. כושר היצור של התחנה, שתהיה בבעלות חברת החשמל, יגיע ל-150 אלף קילואט. תוכנית הבניה תבוצע שלבים שלבים, במשך שלוש שנים. . . . **גגות צפים** למיכלי-דלק ייוצרו בקרוב גם בארץ, במתקניה של חברת חמת, מיסודו של סולל-בונה. הגגות הצפים במיכלי דלק מונעים התאדות הנוזל, וכן אפשרות של חירית חמצן, הגורם להתלקחות. . . . **אלקאזני-פרחים** היוצגו בתערוכת הפרח בחיפה, בה השתתפו 200 מציגים משמונה מדינות. בפעם הראשונה הוצג בתערוכה זו זן חדש של פרח צפון גן העדן, שהובא לישראל מהולנד.

תזכיר

פילוג נגד איחוד

ראיון ברושצ'וב בפינארו הוסיף ה"שבוע להכות גלים. העסקן השמאלי הקיצוני של מפ"ם, אליעזר פרי, התקין בתריפות את עורך העולם הזה בעל המשמר, על שטען (העולם הזה 1072) כי דברי המנהיג הקומוניסטי תואמים בדיוק את הטענות הקלאסיות של הציגונות, ושיש לדרוש על פיהם הסכמה סובייטית לעליית יהודים לי"ארץ. יום לפני כן כינס הנשיא הציגוני נחום גולדמן את העתונאים, השתמש בדיוק באותן הטענות כמו המאמר בתערוכה הזו, טען כי הראיון יכול לשמש בסיס למשא ומתן בין היהדות הבינלאומית לבין המ"עלה הסובייטית, לשם הסדרת עליית יהודים מברית-המועצות. . . . **נגד האיחוד** עם חירות יצא למערכה פנימית במפלגת ה"ציגונים הכלליים ח"כ ישראל רוקח. כפי שניבא העולם הזה (1072) החליט רוקח ל"הילחם באיחוד מלחמת-חרמה עד לפילוג. לדברי חירות, פירסם ש"הפנים לשעבר מכ"תב חרף בהארץ, בחתימת "בן-שמעון", נגד גאומר הלאומי של חיים לבנון, בכנס המרד. . . . **3616 לירות** חסרו בקופת התש"למים של משטרת מחוז תל-אביב, בתום החקירה בפרשת התאבדותו של קצין ה"תשלומים מפקח ראשון משה הידנא. כפי שניבא העולם הזה (1072), מצאו החוקרים כי הידנא עסק בהלחאות בריביות. בתום החקירה, שתוצאותיה נמסרו לפרקליטות ה"ינה, ביקש היועץ המשפטי מבית-המשפט המחוזי בתל-אביב לעקל את ירושת הקצין מהתאבד.

אכילאס אחותי

ולאחר כל זאת האם לא יראה הדבר כטבעי, שלפעמים מעדיף אני להאזין לשירי קור ישראל בבית, מאשר לראות סרט או הצגה בינונית בחברת אחת מהבובות הצבועות? ובכרבים נעים ומעניין לכתוב לה, לעזרה, אשר מלבד הופעתה החגיגית יהיה בה גם קורטוב של מציאות אמיתית, בתחילת לסגוריה הוליוודית, ואם הינה עלולה ובעלת חוש הומור, ועל אף הכל אינה סלוגנית ובכל זאת תיאת להיענות להזמנתי ולכתוב, מבטיח אני לה שנמצא עניין גם בהתכתבות. עד אשר נחליט לחתור על הכתיבה אשר שימשה בבסיס להיכרות הראשונה, ולהמשיך בדרך מקובלת יותר... אני הנני צבר ליד ותושב תל-אביב, בן 23.

רגשן במקצת, לא כן?

טיפשעשרה אצל אילקה ואביבה

רינה, את לעולם לא תחשי איפה הייתי כליל שבת אצל אילקה ואביבה!

רוצה לשמוע? טוב, אז את מכירה את אלכס? זה, בעל פיצה, על ידי כיכר דיזנגוף, או הוא חבר נורא טוב של איציק. כל פעם שאנחנו עוברים שמה, הוא גיש ומפספס אתנו. גם אותי הוא כבר מכיר. אז לפני שבוע הוא אמר לאיציק שהוא עורך מסיבה לאילקה, לכבוד זה שהוא יצא מבית-החולים. שמעת בחזאי שהוא שבר רגל. ושנבוא. את הרי מכירה את איציק. עושה טובה לכל העולם. הוא אמר נראה אני עוד לא יודע אם אני פגוי. ראיני שהוא רוצה להתחמק. נתתי לו צביטה כזו שכולל לו עוד עכשיו. אז קבענו שנבוא.

מתי את חושבת שזה התחיל? בשתיים-עשרה בלילה! כל היום הייתי נורא נרגשת. את חושבת שזה כל כך פשוט? תמיד שמעתי על המסיבות אצל אילקה ואביבה, ותמיד חלמתי שאולי יבוא יום וגם אני אבוא לשם. ואיציק הסוס אפילו לא אמר לי שהוא חבר שלהם. כשהגענו לשם היו כבר המון אנשים. התביישתי נורא, אבל נזכרתי שקראתי באיזה מקום שצריכים לנשום עמוק. או נשמתי עמוק ואמרתי בלב על החיים ועל המוות. מה את יודעת. המון אנשים היכרתי מתמונות בעיתונים. היתה שם מירה אברך בכתנת פסים וכולם היו מסביבה. אמרו לי שהיא אחרי ניתוח ושחקנית וכלה. שכתתי את שמה, שאיזה שני תיאטרונים רבים עליה, אני לא יודעת למה, וכל הבחורים של הפיצה, ועתונאי אחד ממעריבי שלח לי דברים באוזן כשרקדנו, והעתונאי הגרמני הזה שהיה אצל הירדנים שנישק לי את היד, ית, הרגשתי נורא מבוגרת.

הבחורות היו כולן מבוגרות. אולי בנות 25. אבל זה לא הפריע, באמת. אחרי כמה רגעים קיבלתי אומץ והסתר בבתי פה ושם וציפצפתי על איציק. הוא לא התעניין בשום דבר. הוא מצא לו שם איזה בקבוק צינצנו או משהו כזה שהוא מתפעל ממנו נורא וכל הזמן לגם ממנו.

בכלל, היו פיצות וגקניקיות ומשקאות ומוסיקה וריקודים ואביבה היא דחקה נורא נחמדה. אפילו שהיא לא הכירה אותי היא קראה לי כל הזמן קוקי. בהתחלה התביישתי נורא לפנות אליה, אבל התגברתי ושאלתי אותה איפה הם יופיעו בקרוב. אז היא סיפרה לי, באמת, כל כך בלבביות כאילו שהייתי החברה הכי טובה שלה שהיא אילקה ושני הילדים שלהם יעלו על התיאטרון הרצל אני חושבת, ויופיעו שם בתוכניות ותהיה להם שם אומנת שתטפל בילדים. הם יעברו דרך מקומות נפלאים שכתתי איוה.

ואת יודעת? היא בכלל לא נראתה עייפה. היה לה המון מרץ והיא התרוצצה והגישה ושרה עם אילקה ועשתה שמה. שאלתי אותה מאיפה יש לה מרץ כזה, אז היא אמרה לי שמה אני יודעת שכל היום ניקתה את הבית וכמעט התחשמלה ובשש בערב הופיעה עם אילקה בחיפה, חזרה, טיפלה בילדים ועזרה להכין את המסיבה. אני אומרת לך!

רקדתי ורקדתי והרגשתי כמו סינדרלה. היו כמה בחורות שחלפו בעליים ובכלל. בסוף שתניו קפה שחור ועוגה משגעת מהפיצה וראינו את הזרית, מה את יודעת. והיא אמרה לי שאני אבוא אליה.

תשמעי, אני ממרתה. יש לי פגישה עם מישו שהיכרתי שם. בואי אלי מחר. בטח יהיו לי המון דברים לספר לך. שלום, קוקי.

ציפור קטנה לחשה לי...

בין המתנות והברכות הרבות שקיבלו יעקב חדורוב ויוסף מירמוביץ לפתיחת תחנות שלהם, היתה גלויה מברלין מז'נר, עם סימני שפתונה שהביעה על הגלויה כנשיקה. . . אל תחששו יותר את דן אלמגור עם הכלב ברחוב אלנב, הוא כבר אינו עומד שם. . . אגב, כמה שירים של בית-החרוז בזמן יש לו משפטים הוחלפו בשירים של נעמי שמר, וזה מוכיר לי כיצד אמר בעל נעוריה הבמאי גרעין שמר שאין הוא יכול לעבוד עם אשתו, כאשר נשאל לפני חודש מדוע לא הוכנסו להצגה שירים משלה. השאלה היא: מי אילף את מי? גרעין נראה בשבוע שעבר בחצות לילה עם זאב ברדינסקי, כשהם מנקים את זנב הסוס שלה, אולי לקראת תפקידה כקונפונסיה בהופעת המוסיקול אולימפיה. שושק איננה מרגשת כלל לקראת התפקיד. מה שמעסיק אותה יותר הן השמלות היפות שתתפור לכבוד המאורע. . . בתוכנית זו מופיע גם זוג רקדנים אקרובטים, הוא נמוך והיא ענקית. הפוקרס. במכתב אל האמריקאי ג'ורג' גורדין נתבקש להל, כמו כל האמרגנים בארצות הברית דוברים אנגלית, להפוך את סדר האותיות. הם יקראו כאן הרקלופס ואל תשאלו אותי מדוע חשבו בעצמכם.

אשר היחס אל הצנחנים פוגע בהם קשות, ולכן החלטנו שיש לעשות משהו בקשר לכך. אין אנו יודעים מי הפיק לאחרונה את הי שמועות — ויש לנו הרושם שגם יד ב' מעל, ולכן אנו פונים אליך — שהצנחנים ירד ערכם ואין רוחשים להם אותה ההערצה שהיתה נחלתם בעבר.

אם אמנם המצב הוא כזה, הרי שלדעתנו הוא חייב להשתנות בהקדם. הצנחנים של היום אינם נופלים במאומה בכושרם וברוחם מן הצנחנים של אתמול, ואם יקראו לכל משימה שהיא ידעו לעמוד בפרץ ולבצעה כראוי. בכך אין לנו ספק.

אם כך, מדוע משתנה היחס אליהם? מדוע אין הבנות ברחוב מפנות את ראשן כשחן רואות כומתה אדומה עוברת? מדוע אין הן מתלהבות למראה צנחן? את, שיש לך קהל קוראים מרובה והשפעתך רבה, חייבת לעשות משהו בנידון. אנו מחכים בכליון עיניים לפעולה מצידך.

אם מישו מהקוראים היה רוצה להתחמק עמנו לעצם הנושא, והוא חישש לעשות זאת מעל דפי העתון, הרי שאת יכולה לפרסם את שמותינו: ווסיה רוזנקרן, עמיתו רוזנברג, צ'הל.

שמועה ופרימיטיבית

באמת, מה אפשר לרצות מתלמידת תיכון בת 16 (וחצי)? היא (1074/62) מהססת ומהססת אם לכתוב אלי. כי היא

נערת ארלנדל זה היא זקלין זיוסיה בת ה-16, שתופיע בימרה במוסיקול של אולימפיה. ואל תח' שבו, למראה, שכן עושות כולן. זקלין דווקא לא. היא בת טובים עוד בחובן העתיק של המלה. ולמרות שהיא סופיעה כחצי שנה על במת האולימ' פיה בפאריס, היא נפרה ביישנות האוהבת, כשאין איש רואה אותה, לשחק בבובותיה הגדולות אותן היא מספסת.

זקלין המקסימה היא אחת ממאות הנערות ש' הצליחו בתחרויות השירה הנערות מדי שנה בי אולימפיה. לזכות ניתנת התזמנות להופיע. זקלין תתחמית בשירים דרמטיים, בלדות ושירי אהבת. אמרנה, גיורא גודי, עודד עתה בפני בעיית: חיון לשכן את המדמואל. הוריה חאמידים מתנגדים להשכנת בבית מלון גדול. הם סעדיפים ששפחה שתסכים לארח, תמורת תשלום.

מעוניין, מישחור

איננה מאמינה בהתכתבות בדרך זו אשר לפי דעתי פשוטה ופרימיטיבית למדי. אבל פתאום היא החליטה שדחקה היא כן רוצה.

היא חיפאת ומתעניינת באמנות, ספרות, מוסיקה לרד קודים ואסילו קלאסית, קולנוע, וברצינות — מקצועות ריא ליסטיים. אבל גם הומניים היא חובבת. היא רוקדת וריקודי עם וסלונים, והיא רוצה להתכתב עם תלמיד או בוגר תיכון, תדמה לי שהיא שמאלית אבל אינני בטוחה.

ראש עשוי שעווה

אין לי צורך לומר לכן (1074/63) יקבל המון מכתבים: . . . כשקרב היום לקיצו ואתה יודע ידיעה ברורה כי גם על מסך הקולנוע אין חדש ומעניין, מלבד אותם מלאי הוליבויד השיגרתיים עד לאימה, ובאם מתנגב ביניהם סרט טוב חרי שראיתיו עוד לפני חודש ועדיין אין לו ממלא מקום. ובתיאטרון אין כל חדש ומעניין. והנערות אשר הכרתי מנסות על אף הכל להיות ולהיראות דחקה כאחת מבובות השעווה הקרויות כרכובות, אשר כמותן מצולמות כמעט בכל סרט הוליבויד — ובובת שעווה היא רק בובת שעווה. המצופה יפה מכתחילה, אולם ראשה עשוי משעווה.

לאה, שהציפו אותי בשאלות: חברתי נילי איננה לילי. מה פתאום? ובכלל, מה אתם כולכם כותבים אלי? פנו אל לילי. היא אפילו משלמת בעד זה.

הרשוני להביא בפניכם את מכתבו של יורם אהרונוביץ, מרחוב פנסקר 61, החתום בן ה'יור' של מועדון ה'גיא'. נתקלתי בסיפור אודות חברתך נילי. לפי תיאורך הרי נילי צריכה להיות אחת הבחורות המאושרות ביותר, אשר בכל עת ובכל מקום תמצא מה לעשות. בין היתר הבינונית כי היא חובבת הגיא האמיתי, אשר אינה מחמיצה אף גים סאשן אחד במועדון הגיא בבית ציוני אמריקה. וכמו כן מכירה אלילי גיא כדיוק אליגטון, דיון גילספי וג'ון קרופה. כל זה טוב ויפה. אך דבר אחד אינני יכול להבין. איך אפשר לא לדעת מיהו קאונט ביזיו, אשר הוא אחד המפורסמים מבין מתומרי הגיא ונגני הפסנתר והאורגן, ולא אציל אנגלי כפי שחושבת נילי?

כל זאת כותב אני לנילי דרכך, מאחר והנני גם כן חובב גיא מושבע, חבר המועדון בבית ציוני אמריקה זו השנה השלישית. הייתי מאד מעוניין להתקשר עם נילי באיזשהי דרך, אם במועדון הגיא בבית ציוני אמריקה באחת התוכניות הנערות או בשבוע ביום שני ב-8.30 או בביתה, המוכר, לפי תיאורך, כמכניס אורחים מובהק — על מנת להחליף רשמים וידיעות בשטח הגיא, והאונה נעימה למספר תקליטי גיא טובים. . .

כשאמרת לך שהולך לה קלף משוגע, לנילי, ידעתי מה אני אומרת.

ממוחו ושכמותו

מוקדש לאלה האוהבות סטודנטים (1074/58):

אני סטודנט בסכניון, גר בסביבת תל-אביב ובה אני מבילה את שעותי הפנויות. בה נמצאים חברי וחברותי. מעולם לא ביקרתי בתנועות נוער, וכל בילוי מיציתי בכרך, בצורת מסיבות קטנות וגדולות, קולנוע ותיאטרון, קומי זיפים ופיקניקים. הנני רווי וגדוש מכל הדברים היפים הללו. לא הייתי אומר שנמאסה עלי צורת חיים זו. אלא להיפך, כל שבוע העובר עלי בסכניון, מתגעגע אנכי לתל-אביב.

אלא, שהייתי רוצה להתכתב עם בחורה ממסגרת אחרת לגמרי, שביקרה בתנועת נוער השונאת את חיי העיר, ואשר האדיאלים החלוציים מושכים או משכו את לבה; המבלה את זמנה במושב או בקיבוץ, המסתכלת מלמעלה על שכמוני ובכונותי, מכניס הגברדין שלנו וריקודינו הסלוגניים. אינני רוצה תמונה כי פרצופה אינו מענייני, אלא דמותה. חושש אני שלא אקבל תשובה למכתבי. כדאי אין בנות רבות המעוניינות בשכמוני. אך אם תהיה אחת כזאת אשמח ואענה לה ברוץ.

אין זה נסיון

(1074/59) שתדע לך, היא סמינרסטית בת 18, שיום אחד עיד תהיה מורה ולא נוכל לעשות דבר בנידון. היא מבובת חצי עמוד, לספר לי כמה שהיא נחמדה ושערה הוא חום, ארוך ומתולתל, ועיניה שפועות אור ירוק. היא אוהבת לבלות רק בחברה ממוצממת, כי היא נורא ביישנית ו.אין לי נסיון בשטח זה — כלומר בלוי עם בחורים. היא מת עניינת, כמובן, בטרטים, הצגות וגם בספרות.

אלא מה? היא נורא מעוניינת בקצין מחיל האוויר דחקה שחרחר עם עיניים כחולות, היא מפני שהיא נורא ביישנית, כפי שכבר ציינתי לעיל, היא רוצה קודם בלחכתב.

נשמע ברוח: שלא תבלב את המוח שחיי גרה לבד. היא תמיד לובשת שמלות שאייאפטר לכפתר לבד.

מבסום מהחיים

למרות (1074/60) מספר לי שהוא בעל המון חוש הומור, יש לי רושם שהוא לוקח את עצמו נורא ברצינות ואני טועה לעתים רחוקות מאד. הוא אמנם בן 18 וחצי, משרת בצבא אי-שם, לדבריו, הוא מבסוס מתחמים. אבל זה באמת לא צריך להפריע לך.

חשבי רק כמה שהוא אוהב מוסיקה קלאסית וגם גיא טוב, ואם באמת רוצה להכיר אותה, אזי דעי לך שיהיה עליך להאזין לתקליטים ולהעמיד פנים שאת מוקסמת. כדי להגיע ליד כך עליך להיות כבת 18, נאה ופוטוגנית. משום שהוא אוהב מאד לצלם.

גברת מעריפה בדונדי

היא מעוניינת רק במכתבים, מבטיחה לי (1074/61). נחמד מאד, אולם מאע חייב, אם כן, המתכתב אליה להיות דחקה בלונדי נאה וסטודנט? היא שחרחרת, אבל אל תשימו לב לכך. היא כל כך מתעניינת באמנות ובספרות יפה. היא תלמידת שמינית, שכחתי לומר, והיא מנגנת על המון כלים, בעיקר אקורדיון, ופסילית ומשתוללת.

צנחני היום ואתמול

כפיכ הני לשני הצנחנים, שאת מכתבם אני מביאה בסניכין: הנני שני צנחנים, האחד בשם ווסיה והשני עמיתי,

זה הוא זה :

תשבץ העולם הזה 1074

			8	7	6	5		4	3	2	1	
13					12		11			10		9
	18					17			16		15	14
							21			20		19
		24						23				22
			28		27				26		25	
						31				30		29
37		36					35				34	33
				39								38
			43		42		41					40
						46		45			44	
												48
					49							

אליה פונה כל יהודי דתי; 17. היפוך כו של חום; 18. מטבע של ההגדה; 20. מין עוגה; 23. רקורד; 26. עמק בגליל; 27. נעימה; 28. תחבולה; 29. עתונאי יהודי-אמריקאי; 31. שכיחה. לאחרונה, בארץ; 32. מפעל מזון; 34. בד"א בצה"ל; 35. פגם גופני; 37. נקי; 39. יסוד חימי; 42. ממוצרי היצוא החשובים של בריטניה; 44. המטבע היפאני; 45. דורון; 47. "כמו .. נוזלים".

יש גסה ויש דקה; 40. כדי שלא; 41. מגיש; 43. מלת קריאה; 44. יין שיכר; 46. אנשים רבים; 48. לדג; 49. חודש מוסלמי בעל חשיבות דתית.

מאונך; 2. שלמה לדוד; 3. כותב בים בו בכל יום; 4. שאון; 6. זע; 7. בראשה, בלונדון, עומד אליהו אי-לח; 8. בול חסר בית; 9. אחת מ-שלוש התפילות; 11. שכונה בניו-יורק; 13. ראש ממשלה מרחבי; 15.

בי"ס לפקידות מרכז מורים וסטחים
רח' הס 12 ת"א
קורס מזורז לפקידות יפתח במאי 1958

תיאטרון

עולם האגדה

אגדות לוד (התיאטרון הקאמרי) הן פרי הרהורי וחלומותיו של משה שמיר, שהמין לפני חמש שנים שתי שעות תמימות בהחנה האוטובוסים ליד תחנת הרכבת בלוד, עד שהתברר לו כי הוא עומד בכיוון הבלתי נכון.

לצופה באגדות לוד מתברר, עוד לפני ששתי שעות ההצגה חולפות, כי משה שמיר המשיך בכיוון הבלתי נכון גם אחרי שאוטובוס אחד החזיר אותו סוף סוף לשולחן עבודתו. כי אם בתחילת המחזה, בתמונת של צור, מתגנבת עדיין התקופה כי הנה עלה שוב מחבר בשם ודם על דרך המלך של כתיבה מקורית ומעניינת, הרי כבר בתמונה השנייה (תמונת נהג הקטר: אברהם ביינסוף) והשלישית (הערבי החוזר לביתו), מאבד שמיר כל קשר עם המציאות, עובר לעולם האגדות וההויות הפרטיות שלו.

הכיכר הקטנה שליד תחנת הרכבת בלוד, שהיתה פעם צומת ענק של קיטור ופחם לכל ארצות המרחב והינה כיום סעיף צדדי של קו נשכח ועיוב, היא שוממה תמיד. הספר האביון (יהודה פוקס) והתחנה המרד, רוצים בלקוחות חדשים, הם מעוניינים ש-

בכיוסף ב"אגדות לוד" האוטובוס לא עצר

האוטובוס, החונה ליד חנויותיהם דקות אחות ביום, יעציר לכאן את תחנתו הסופית. עד שהם משיגים את מטרתם, מגיעים לתחנה, בזה אחר זה, שלושה נוסעים פשוטים: חיי, נהג קטר קשיש והזנה בהקיק, ופליט ערבי, שבורך גם כלשהי, וכנראה לפי המלצתו של משה שמיר, זכה שממשלת ישראל תחזיר לו את ביתו בלוד.

רצח ושנתון במושלת שמיר מספר

בה מרחש בלוד כל אחד מהמוזמנים לתחנת האוטובוס. החייל אינו רוצה, בעצם, כלום. הוא השתעשע אמש כראוי עם נערה שאינו יודע אפילו את שמה (אסתר אשד), וחוזר לרס"ר המחנה, לקבל את העונש הניתן לחייל שאחר לחזור.

לנהג הקטר, הזוכה לביצוע אנושי ומעניין של אברהם ביינסוף, ישנה מטרה ברורה יור: תר: הוא רוצה לזכות בקביעות בעבודתו. הקביעות אינה ניתנת לו, ובעזרת עטו של שמיר, הוא הופך למין גביה בעירו, שהבי ריות מסתכלים עליו כעל שוטה זקן ומסכן. הערבי, בעל-הבית החוזר לאחוזתו, הוא טיפוס ברור יותר. הוא זוכה לחזור לביתו הגטוש, מוצא שם עולים חדשים שאינם רוצים לעבוד, והחוששים שהלשכה הסוציאלית תגלה כי הם מקבלים קיצבה בלתי מוצדקת. הם מקללים את הממשלה והשלטון, הדואגים אך ורק לאושרם ולטובתם. "אם הממשלה כבר החלה לדאוג לערבים, אולי היא תדאג גם ליהודים", אומר העולה החדש העיראקי (מיכאל גור) לערבי בעל-הבית (יעקוב ברי נתן), הנהנה מקבלת הפנים הלבבית.

לבסוף מגיע האוטובוס. הוא חולף על פני התחנה — ואינו עוצר בה. הספר חוזר ל-התחנה, התחנה לחנותו והצופים לביתם, כשהם מצטערים על כך שתפאורה נאה של אריה נבון, בימיו מצויק של שמואל בונים ומשחק טוב, אבדו בדרך ארוכה, אישם בין בימת הקאמרי לאגדות לוד של שמיר, המס-

תכל על העולם כולו מבעד למשקפי הרצון הטוב של עצמו והשנתון הממשלתי של ממשלת ישראל.

מקדמה קורנת

נחשוף אותו בשקט (תיאטרון זירה) עלה לראשונה במוחו המקיאבלי של ההיסטוריון-המדינאי-הסופר הפלורנטיני של המאה ה-15, ניקולו מקיאללי. חיים חפר הוסיף לו פזמונים משעשעים, יוחנן זראי חיבר מוסיקה לפזמונים, יורם מטמור כתב את המחזה מחדש, מיכאל אלמו ביים אותו — אבל העלילה תמיד נשארת.

דון ניציה אינו יכול לספק את תאחת אשתו למשה, ומתוך כך את תאחתו שלו לבן. הוא שומר על לוקרציה היפה (ריקה זראי) אפילו ממכסיהם של גברים — כי הזקן המיושב יודע שאם מבטים אינם הכל, הרי הם צעד ראשון הרה אפסריות.

אך צניעותה של לוקרציה אינה עומדת בפני רצונו של קלימקו. בעזרת ליגוריו (יעקב בודו), פרחח וריוז-לשון ואצבעות, מצליח הוא להיכנס למיטתה של האשה — בסיועו הפעיל של הבעל, המוכן לכל, כדי לזכות בבן.

העלילה מבוצעת בקלילות משעשעת, אך זירה אינו מצליח, בכל זאת, להשתחרר מהותם החובבות.

בסופו של ערב בא הכל על מקומו המאור שר: קלימקו זוכה באוצרותיה הגנוזים של לוקרציה, ליגוריו זוכה ברצונם הטוב של כל הצדדים, וניציה זוכה בזוג קרניים, כי מקדמה להופעת הבן.

מאחורי הקלעים

קופה של מכינים

אמנים זרים יתחילו להציף את בימות תיאטרון וערי השדה, בעקבות מדיניות משרד האוצר המאשר הופעת כל אמן זר, ש-הכרטיסים להופעותיו נושאים בול-מיסים כבדים. העובדה, שמבול האמנים הזרים פוגע בקופותיהם של התיאטרונים המקומיים, אינה מטרידה את משרד החינוך והתרבות. העוסק עתה בהכנת לקט של קטעי קריאה לחוגים הדראמטיים בבתי-הספר העממיים, בהתאם לתוכנית התודעה היהודית... **נסיך הכתר** יינים, הזמר גיוני ריי, יופיע בישראל, אם יתירו בעלי בתי-הקולנוע השובבים לפתוח את אולמותיהם, שנשכרו כבר לפני זמן רב להופעותיו של הזמר הצרוד. ההסבר הרשמי לביקורו של גיוני ריי בישראל: "הוא יבוא לארץ הקודש כדי להודות לאלהים" על הניחוח המוצלח באוזניו... **תיאטרון זר** שלם מביא האמרגן גיורא גודיק, שאחד מ-שותפיו הוא אריה בוגאטיר, ממנהלי בצל ירוק והתיאטרון הקאמרי. גודיק יציג בגן בית ציוני אמריקה את מה שהוא מכנה: "המוסיקל הפאריסאי אולימפיה" — מוסד אמנותי ידוע ומוכר בקרב כל אמני הבידור בעולם. האטרקציה הראשונה: האהיות פירטס, שמשקלן הכולל הוא 400 ק"ג... **סרטי עיריית** חולמ הסופר משה שמיר להפיק מעלילת מחזהו אגדות לוד, המוצג עתה בתיאטרון הקאמרי... **בשם ברדו** הציג המחזאי היהודי הרומני מיכאל סבסטיאן את יצירתו כוכב ללא שם, בתיאטרון הרומני הלאומי, בעת כיבוש הנאצים. סבסטיאן שינה את שמו לויקטור מינקו, וביצמו יושב ביציע ומחא כף למחבר, שלא הופיע על הבמה. עכשיו מתכוון תיאטרון אהל להציג את כוכב ללא שם בישראל... **כוחות מקוריים** נמצאים בתוכניתו ה-קרובה של תיאטרון זירה, המתכוון להציג, אחרי הפינגאן, את חזר בלבנה מאת מידד שיף, שנפסל להצגה מסיבות פוליטיות בתיאטרון אהל. בין הצגת הפינגאן למחזהו של שיף, יכין התיאטרון להצגה שני מעריכינים נוספים, מיצירותיו של אגין יונסקו... **מערכונים ופזמונים** סאטיריים אקטואליים יציג תיאטרון סטבטיון בתוכניתו הרביעית, בשעה שהצגתו הנוכחית זלמן יש לו משקפים שופצה ושובצה בפזמונים חדשים של נעמי שמר... **משפחת מורים** היא משפחתו של הסופר חנוך ברטוב, מחבר שם כנפים לאחד, שיוצג בקרוב בתיאטרון הבימה. ושהגיבורה הראשית בו היא בורה. אביו של ברטוב היה מורה, ברטוב עצמו הוא מורה במקצועו וגם אשתו היא מורה... **שתי שחקניות**, מצאת שחר קני הבימה, יודעות כבר את תפקידיהן בהצגת יומנה של חנה סטנ, בעיבודו של אהרון מגד: חנה רובינא תשחק בתפקיד אמה של הצנתנית המנוחה, המתגוררת בעצמה בחיפה, ומרים ווהר תמלא את תפקיד חנה סטנ.

העולם הבא

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים שבין המשתתפים בשליחת חומר לעמוד זה יזכה מדי שבוע בפרס של 10 לירות. הזוכים השבועיים יורם ברנשטיין, אייל, ודורה סגל, רשתין.

שעון קיץ ירח ויורק שכו בצל המתכו במסחה. והיכו שהשמש תעבור. לירם עמרה פרה וליתכה קש. פתאום שאל ירח את יורק מה השעה. יורק הרים את עטיו הפרה בתנועה כברה. הציץ מתחת לבטן הפרה. וענה: "שתיים וחמש רפות." ירח לא האמין. אחרי רבע שעה שאל שוב מה השעה. יורק הרים את עטיו הפרה בתנועה כברה. הציץ מתחת לבטן הפרה. וענה: "שתיים ועשרים." ירח השתגע איך אפשר לקרוא את השעה כעטיו של פרה. בדיוק ברגע זה עבר תייר מעפולה. "היי, חבר, מה השעה?" שאל ירח. התייר הביט בשעון ונהג: "שתיים ועשרים." או ירח נכנע ליצר הסקרנות שלו. "איך אתה יכול לדעת מה השעה, עליירי זה שאתה סרים את עטיו הפרה?" שאל. "איך?" השיב יורק בשלווה, "כשאני סרים את העטיו למעלה, אני יכול לראות את השעון בחדר האורחים של רבינוביץ'."

כזבים לילקוט

קיבל מוישה ו. 53 קולות וצביקה רק 52. אז הוא נכנע לדעת הקהל והמשיך להיות שליח בחיפה.

מקור אכזב

לאבו סלימן יש עדר גדול. יום אחד ביקר בביתו מנהל מס הכנסה ופקיד השומה. המנהל סקר את העדר ושאל: "כמה קילוגרם חלב נותנת כל עז ליום?" קילוגרם אחד, יא סלימן, השיב אבו סלימן. אך המנהל לא האמין לדבריו. נישום, בחר עז מתוך העדר והורה ל-אבו סלימן לחלוב אותה. אבו סלימן חלב שקל את החלב: קילו אחד בדיוק. "עליי נא?" חשב המנהל, והורה לפקיד לחלוב עז שנראתה שמנה וגדולה במיוחד, בעלת זקן ארוך. הוא חלב — ולא יצא כלום. קרא המנהל לאבו סלימן: "הפקיד אינו יודע לחלוב. תחלוב אתה את העז!" "כבוד המנהל," צחק אבו סלימן, "מעז זאת אי אפשר להוציא חלב. היא כמולי וכמוך — תיש." סעז סרסור, כפר קאסט

בחירות

יום אחד בא צביקה הביתה למשק, מכוס מעצמו ומכל העולם. כשרק נכנס לחדרהאכל, מרצה אסתר הביגית בקריאה גדולה, כמו היוני ההוא עם ה' פנס, וצעה: "זה האיש!" בו במקום היא הציעה שיהיה אחראי לסידור עבודה. צביקה לא רצה להיות בסידור עבודה, מפני שהוא היה בשליחות בחיפה וזה דווקא היה די נעים. אבל אי אפשר לסרב. אז נערכו בחירות. צביקה קיבל 52 קולות, מוישה ו. קיבל 51, שמעון ל. 32. אז צביקה קם ודרש לספור עוד פעם, מפני שאי אפשר למסור תפקיד אחראי בגלל קול אחד. החליטו להצביע שנית.

בפעם השניה קיבל צביקה 53 קולות, מוישה ו. קיבל 52, ושמעון ל. 31. אז צביקה כבר התרגו. הוא דפק עם האגרוף על השולחן וטען שמישהו זיף, והוא לא ילך להיכנס לבחירות מוויפות. אז החברה הצביעו עוד פעם, והפעם כבר

מכתבים לשטותי

בידך — הזדמנות היא!" "ביום בעיותיך הופיפי ושוטי."

עבור האימרה הפילוסופית העמוקה: "אין דבר, *cosi fan tutti*" (כל עושות כולן, באיטלקית) וזכה דוד רה סגל, מרחוב הגלגל 50, רמת-גן, ב' חמש הל"י הנוספות. עצה שניה של ה' קוראה דרורה: "טרפי צפר ושתי מיץ שמוטי."

עוד כמה עצות: "התעמקי, וראית כי אך שטות היא!" "התגבר רי!" — ועתה בת חרות היא" (יהודה מולק, ירושלים); "על הפרץ מהרי ועוטי," "שניהם לים זר" קי ושוטי" (זאב שטיין, רמת-יצחק); "התכתבות — לא תורת יחסות היא," "החביבי האהוב — הי נכזות היא" — דעה זו, שאני מס' תייגת ממנה, היא של הקורא משה שוי' רוני, לוד. מאד לא יפה מצידי.

תחנות על חנו אחד

היא כתבה: "הוי הושיעי נא, רותי,

בעייתי עצובה כגלות היא."

התשובה במדור יעצה לה לאמור:

כאשר ביקשתי למצוא את החרוז הח' סר, עשיתי זאת מתוך גישה ידידותית לחברתי רותי. קצת פירסומת למדורה לא תזיק, חשבתי. קיויתי שמתוך התשור בות שיגיעו, תהיה לפחות אחת שתאמר משוה טוב על רותי. אבל משום מה חושבים כל הקוראים שרותי המסכנה רשעה מושלמת, והעצות הבאות יוכיחו. לפחות מאה קוראים היו במצב-רוח רצחני. למשל: "מציד, הלוואי ש' תמותי" (פנחס כהן, יקנעם); "מזה, מה חבל, לא תמותי" (א. אביה, רמת-גן); "התאבדי, פן מצער תי

מסירי הקשור

הסבר נא פנים לתיירת —

אם יפה היא ואם מכוערת.

כי שקר החן

והיופי גם כן

אך יש לה מעלה אחת.

אמור לה:

"I love you, Miss!"

למדינה אז דולארים תכנים.

★ ★ ★

הסבר נא פנים לתיירת —

אם צעירה היא ואם מבוגרת.

לא שירתה בפלמ"ח,

לא הדביקה "רקדן!"

אך נדוניה יש לה נהדרת.

אמור: "הינשאי לי Please!"

למדינה אז תכנים הדביז.

★ ★ ★

הסבר נא פנים לתיירת —

אל תאמר: העדפתי צברת!

כי מטבע קשה

למולדת דרושה

והדרך טובה כאחרת.

אמור: "הוי הסכימי, כממותא!"

ותכנים למדינה הואלומה.

אירי, תליאבי

חמשיריים

מעשה בשליח הגון

שנראה מהלך קצת עגום.

ואכן לא הפריז:

כי במקום לפאריז

הוא קופח ונשלח לראנגון.

הוא אהב בחורה מכרכור

והופיע, לא סתם, לביקור.

הם ניסוהו כלול.

הוא ברח לו בהול.

ימאז רק משמיץ קירקור.

דן מרגלית, תליאבי

טעות לעולם צודקת

בנו של אינשטיין יבוא לישראל ל' חנוכה המכון לפסיקה על שם אביב. (הארץ) שלום לוי, חולון שיעור בתורת היחס.

ישוב ליד מכתב רמון. (הבוקר) מרדכי דן, תליאבי דואר-נע הנגב.

ארגון בתי הארכה. (הארץ) עליזה פרוינד, בתיים מיטת-סדום לכל אורח.

ישנן רבות אשר חג הספה מסמל עביון את פתיחת חג האביב. (לאשה) נעמי קליין, יפו מבוא לחג המיטה, המסמל את פתיחת החורף.

ראתה — וגם עבור זה תודה לאל — התנדבה הי' קוראה שולמית ברגמן מרמת-גן למגא את החסר. אלא שבמקום ההאפיראנד השיגרת, היא מספקת סיומים יותר הגיוניים לדראמות של הוליבור.

סוף טוב — הכל פחות או יותר טוב

סיום חדש: וביל השודד נופל ארצה, כשכדור במצחו. הכדור נורה מרובה הצלף, ששריף ג'ון דין, הידוע כאקדחן האיטי ב' יותר במערב הפרוע, השכיל להציב מאחורי הזלזלות הסובבות של הקברט הסמוך. ★ ★ ★

הסיפור: אור ירח גשפר על רחבת הריקודים של מזון האג' מים. שעה שפילים הנדרבילט הענוגה מרימה זוג עינים דומעות אל ג'ים בובינגפורד, נהג המשאית הגברי והיפה, ונאנקת: "אני מוכרחה לגלות לך שאינני אותה כתבנית חסרת-פרוסה שאתה חושב אותי, אלא יורשת המיליארים של מפשחת הנדרבילט. ואתה — כל כך גברי, גאה ועצמאי — עכשיו בחודאי תרצה לברוח ממני ולשכוח איתי."

סיום חדש: ג'ים חובק אותה בזרועותיו השריריות וקורא: "מה איתך, מותק? זה לא משנה שום דבר. אביך יכול לטנות אותי מנהל מחלקת הקניות שלו עם משכורת של מאה אלף דולר לשנה, ואז לא יחיו לנו יותר בעיות בחיים."

עכשיו שבת הקולנוע שובתים, תודה לאל, והי' טיפשעשרה של המערכת (אם אתם יודעים למי אני מתכוונת, שהיא כבר מזמן לא בת משהוא עשרה) איננה יכולה לשטפט על סרטים שהיא

הסיפור: מרטין פאואל, כתב חוץ מפורסם, עומד ליד המעקה על סיפון א/ק בומבוס, בדרכו למארוקו. יפהפיה שחורת-עיניים גולשת אליו, דוחפת לידו פתק ולוחשת: "יש לך פרצוף טוב, מיסייה. אני מסכנה. פגוש אותי בפינגק החתול בקסבה." היא גור' לשת הלאה, והמצלמה מראה דמות מתורבתת עוקבת אחריה...

סיום חדש: מרטין קורע את הפתק לגזרים וזורק אותו לים. גבר המפרנס אשה וששה ילדים, ואשר צריך עוד הערב לכתוב מאמר של 6000 מלה לעתון שלו, איננו יכול לבזבז את זמנו על חתיכות מפוקפקות. ★ ★ ★

הסיפור: בצהרי יום, בבאד מאנס קריק, צועד השריף הטוב ג'ון דין. לקראתו מתקדם ביג ביל השודד, כשידיו תלויות בגובה אקדחיו. ביג ביל הוא האקדחון המהיר ביותר במערב הפרוע והוא מבוקש עבור שוד רכבת, גניבת בקר, רצח ממארכ וגניבת תרנגולות. קול יריה מהדהד...

